

Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Nieuwsbrief 6/2013

Gratis maandelijks magazine | Jaargang 5, juni 2013 | Oplage: 6100 | Hoofdredacteur: Hans Vogelsang

Dit is het digitale magazine van de Stichting Nederlands Indisch Cultureel Centrum, dat u maandelijks gratis toegezonden krijgt. Via deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van ontwikkelingen en vorderingen betreffende ons toekomstig Indisch Centrum. Verder zullen wij u wijzen op nieuwe items op onze website en ook andere bijzondere zaken binnen de Indische gemeenschap en andere culturen met wortels in de "Gordel van Smaragd".

Van de redactie

Het gaat goed met de Nieuwsbrief. Evenals het aantal abonnees, is ook de waardering voor de inhoud van ons Nieuwsmagazine almaar stijgende en het wordt door sommigen zelfs de digitale Moesson genoemd. Ook in het nieuwe jaar gaan wij weer onze Nieuwsbrief promoten om onze lezersaantallen te vergroten. De redactie dankt iedereen voor het vertrouwen. Heeft u een persberichtje of een leuke activiteit voor de rubriek [just4kids](#) voor de jeugd van 4 tot 16 jaar? Laat het ons weten! Inmiddels hebben we nu: **6030 abonnees!** Wij willen een heel hartelijk welkom heten aan al die nieuwe lezers van onze mooie Nieuwsbrief. Bent u zelf lid van een vereniging of club en u denkt dat de andere leden het wel zouden waarderen om ons Nieuwsmagazine

Aantal abonnees is NU:

6030

maandelijks per e-mail te ontvangen? Dan kunt u dit nieuwsmagazine uitprinten en als inzage-exemplaar op de eerstvolgende bijeenkomst van uw vereniging of club op de infotafel of entreetafel leggen met een E-mail intekenlijst erbij. Zo helpt u ons aan nieuwe abonnees en uw clubgenoten aan een gratis mooi en informatief maandelijks magazine. **Een E-mail intekenlijst kunt u bij ons aanvragen en krijgt u dan omgaand toegestuurd.**

Tientjes actie

Tenslotte willen wij u graag nogmaals herinneren aan onze tientjes actie. **Gelukkig hebben al heel wat mensen een bijdrage geleverd, waarvoor onze dank,** maar het is helaas nog niet voldoende om financiële soelaas te kunnen bieden aan onze plannen voor wat promotionele acties dit jaar. Denkt u daarom nog eens aan ons, als u toch uw bankzaken aan het doen bent. **Rabobank, nr. 12 92 16 836 (IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36) t.n.v. N.I.C.C. in Den Haag, o.v.v. Tientjes actie. U helpt ons toch? Wij rekenen op u, zoals u rekt op ons.**

Deadline kopij en advertenties voor het julinummer is op: 4 juli 2013

Tante Toetie en Tante Pop

Op mijn tachtigste verjaardag mocht ik de prestigieuze Cultuurprijs van de stad Den Haag ontvangen. Deze prijs bestaat uit een bedrag van € 25.000 die te besteden is aan een

werkgerelateerd project. Met dit geld wil ik Den Haag een mooi bronzen beeld schenken van de twee "Indische tantes", die uit Den Haag niet weg te denken zijn. Ik heb ze Tante Toetie en

Tante Pop genoemd. Voor mij is er maar één kunstenaar die dit beeld tot leven kan wekken: Loek Bos, die ook al prachtige beelden maakte van Toon Hermans en Paul van Vliet. Hij heeft

door: Yvonne Keuls

inmiddels al een schitterende maquette van de tantes gemaakt. De tantes zullen een permanente plek krijgen op het oer-Haagse Frederik Hendrikplein, hart van het rustieke Statenkwartier, waar al meer dan een eeuw vele Indische mensen wonen en gewoond hebben. Helaas echter is het bedrag van de Cultuurprijs niet

voldoende om het beeld in brons te kunnen vereeuwigen. Inmiddels hebben het Prins Bernhardfonds, de M.A.O.C. Gravin van Bylandtstichting en restaurant Didong royaal gedoneerd. Ook Fonds 1818 heeft toegezegd het bedrag van € 6000 dat door crowdfunding op “Voor De Kunst” diende te worden opgehaald, te verdubbelen. Maar we zijn er nog niet. Daarom vraag ik aan iedereen die Tante Toetie en Tante Pop een bronzen plekje gunt, te helpen door een donatie over te maken. Dit kunt u doen op de rekening van **Stichting “Voor De Kunst”**, de initiatiefnemer van het standbeeld van De Indische Tantes. Het Comité van Aanbeveling bestaat uit: Jan Banning, Ruud Lapré, Wendy de la Rambelje, Liselore Rugebregt, Winnie Sorgdrager en Erry Stoové.

Tante Toetie en Tante Pop

Donaties graag via de volgende LINK:

<https://voordekunst.nl/vdk/pledge/add-new/1120-de-indische-tantes>

Veteranendag 2013, resultaten van Crowd Writing

In het kader van de veteranendag 2013, die op zaterdag 29 juni gehouden zal worden, heeft de redactie U als lezer graag willen betrekken. **WIJ WILDEN UW MENING** over dit jaarlijkse evenement vernemen. U kon in maximaal 75 woorden vertellen waarom u vindt dat Veteranendag belangrijk is. U kon dit betrekken op uzelf (als u veteraan bent), op de veteranen (als u dat zelf niet bent) of maatschappelijk. Dit initiatief wordt CROWD WRITING genoemd: met z'n allen schrijven over een thema. Helaas hebben niet zoveel mensen op onze oproep gereageerd. En degenen die reageerden, drukten zich in nog geen 20 woorden in algemeenheden uit. Erg teleurstellend. Het lijkt wel of er onvoldoende interesse is, dan alleen voor het op de televisie gepresenteerde spektakel en de feestelijkheden op het Malieveld, alsmede de lokale veteranenfestiviteiten. Maar, we geven de moed niet op. Wie weet is volgend jaar de respons beter.

Mijn levensverhaal - 1 door onze correspondent in Nieuw Zeeland, Adrian Lemmens

Zonder er iets dramatisch van te maken, heb ik een probleem, met veel, zo niet alles, dat mij in het harnas van mijn levensloop heeft gewrongen. Wringen vind ik een zeer goede omschrijving, omdat ik nooit aan wanhoop heb toegegeven, ondanks mijn geweldige eenzaamheid en de totale afwezigheid van een familie verband en nooit een tehuis heb gehad dat daartoe behoorde.

Na het vele, vele vallen ben ik altijd weer opgestaan. De levenskracht daartoe, dank ik aan mijn vader, aangaande de parabellen die een beste vriend van mijn Vader, gedurende een te korte tijd, aan mij heeft doorgegeven en bovendien van wat ik te weten ben gekomen over zijn reputatie, samen ook met het geweldige niveau dat hij daarmee in de maatschappij en ook zijn eigen

Maatschappij, de B.P.M.-Shell, heeft weten te bereiken. Nu op de leeftijd van 77 jaar, voel ik mij genooddaakt de balans van mijn leven op te maken. Niet alleen voor mijzelf, maar ook eventueel voor mijn kinderen. Het is mijn gevoel dat, als ooit een van mijn kinderen een probleem heeft, dat de geschiedenis van het leven van hun vader, hen de kracht kan geven om door te zetten

Ik had en heb een uitzonderlijk leven, interessant zelfs, maar toch in mijn persoonlijk gevoel onmenselijk, gemeen, te zwaar en bovenal zeer eenzaam. Men kan zeggen dat ik redelijk succesvol met het overleven ben geweest, maar letterlijk met elke actie tot een verbetering van mijn leven, heb ik keer op keer ook altijd tegenstand moeten overwinnen. Het was met de handicaps van mijn verleden, altijd weer een strijd. Het is voor mij nooit vloeiend geweest, altijd en eeuwig waren er problemen, die ik heb moeten overwinnen, tot op dit moment toe.

Al verscheidene jaren ben ik van plan, om een boek over mijn leven te schrijven en daarin de ontdekkingen van de menselijke levensfactoren te beschrijven. Graag had ik de hulp ingeroepen van iemand als Adriaan van Dis of van andere schrijvers wiens namen ik tegen ben gekomen. Door het leven van mijn vader en dus met mijn eigen afkomst daardoor, had ik potentieel schatrijk moeten en kunnen zijn, maar door de oorlog is het totaal het tegenovergestelde geworden. Armoede werd lange tijd mijn deel en ik voelde mij altijd opgejaagd en uitgebuit.

Maar vanwege en dankzij mijn beide ouders, heb ik kennelijk een geweldige veerkracht meegekregen, waarmee ik niet alleen al mijn tegenslagen heb weten te overwinnen, maar nu zelfs een staat van leven heb weten te bereiken, waar velen zeggen, nou waar heb jij nu nog zorgen voor nodig, Voor mij is het genoeg om nu te kunnen leven. Ik kan nu hopelijk van het aantal jaren die ik mogelijk nog heb, nog een beetje genieten. Maar wat is genieten, als je mogelijkwijze niet meer weet hoe je dat kunt doen, als je moet oppassen om financieel rond te komen. Maar helaas, genieten, dat ken, of kan ik nu ook al niet meer,

de strijd is voor mij te zwaar geweest, naast een vluchtige glimlach en terugkijkend het met een zekere voldoening, is het meestal slechts een bittere voldoening die niet echt is. Het is toch ook niet echt, het kan gewoon niet echt zijn. En zo ben je aan het wachten op de volgende klap die moet komen, je hebt toch immers nooit anders meegemaakt. Zo gaat het met mij.

Adrian Lemmens, twee jaar oud.

Uit mijn historie zal toch zeker blijken dat mijn gedachtegang en mijn levensbeslissingen niet dom of ondoordacht zijn geweest. Waarom is het mij dan ook niet mogelijk om eens achterover te kunnen leunen en van enig succes, met enige voldoening kunnen te genieten? Ik geloof inderdaad dat er zo iets is dat de maat nu vol is; het is allemaal teveel geweest. Maar waarom heb ik in dat geval dan ook niet de moed verloren en ben ik in elkaar gezakt en tot niets meer in staat, dat is toch wel het wonder van het leven. Ik noem het de veerkracht in de mens en stel vast dat die enorm krachtig is.

Ja, ik ben getrouwd en ik heb drie kinderen, die allen uitstekend terecht zijn gekomen en mijn vrouw is ook mijn zeil kameraad op zee.! Ik stelde

zeer hoge eisen aan mijzelf en zonder die eeuwige discipline, had ik het ook nooit overleefd. Het is immers je verstand en je wil tot leven, die een mens in leven houden. In mijn leven heb ik mijzelf altijd van alles ontzegd om uit mijn armoede omhoog te kunnen klimmen en iets te bereiken. Ik ben nooit gewend geweest op vakantie te gaan, een ijsje, een bioscoop, met vrienden een drankje drinken of sporten. Als je dat allemaal niet gewend bent, dan is het ook tamelijk gemakkelijk om frugaal en gedisciplineerd te zijn. Uiteindelijk heb ik redelijk wat bereikt. Maar het geeft geen geluk of genoegen, om er op terug te kunnen kijken, het was immers allemaal te hard en te onmenselijk.

Wat het voor mij nog erger maakte, is dat alles zo anders had gekund. Dat dankzij mijn vaders vooruitziende blik mijn mogelijkheden anders hadden gelopen. Dat mijn vader zijn grootste offer, zijn eigen leven, bracht in het vervullen van zijn vaderlijke plicht voor zijn nageslacht en na het voldoen van wat mijn vader als zijn plicht zag, hij slechts een trap na kreeg; van zijn eigen land.

Voor de mensen die de oorzaak van ons ongeluk werden, was er aanvankelijk veel succes en was dat ook voor een langere periode voor hen weg gelegd, maar tenslotte verdronk de een met zijn dikke pensioen in zijn eigen zwembad en was de ander ongelukkig met zijn kinderen en zijn ambitieuze vrouw. En het feit van het eeuwige mislukte pogingen om mijn persoon te elimineren, alsmede de vele schandalen met secretaresses op zijn kantoor. Met zijn geweldige macht en zijn onaantastbare positie, kon die man doen en laten wat hij wilde. Die man had geen geweten. Inderdaad zijn er in onze wereld mensen die op een gegeven moment zo hoog staan, dat

ze zich door gegeven omstandigheden onaantastbaar wanen en zelfs met de duivel zelf heulen.

Ik heb nu een pensioen van de WUV, met alle restricties dat voor het Nederland, dat wij nu kennen, gewoon is. Uiteindelijk was ik een kundige advertentiefotograaf, met ook mijn eigen uitstekend geoutilleerde studio. Het maken van ontwerpen voor advertentiewerk, was voor mijn aangeboren handigheid niet zo'n probleem en verdienden wij daarmee extra geld met minder uitgaven En dat had ook extra voordelen.

Door het in die tijd anti Nederlands heersende sentiment, in Nieuw Zeeland, (de Nederlanders hadden een reputatie voor hard werk en succes waardoor de gemiddelde en kalme steady-as-she-goes Nieuw Zeelander zich bedreigd voelde) en zo kreeg ik meestal alleen maar het werk, waar ik bekend om werd. Werk dat nu alleen met computers gedaan wordt, deed ik in die tijd reeds met het gebruik van meerdere camera's voor de productie van één foto. Het brood-en-water werk ging weer naar mijn Nieuw Zeelandse collega's die ook vrienden maakte met "wine and dine", wijn en etentjes, ter bevordering voor hun werk en hun contacten, iets dat mij en mijn historisch nu zo ingewortelde mentaliteit niet lag, en waardoor wij nooit een geweldig inkomen konden bereiken. Echter op en met mijn vrije tijden en momenten, bouwde ik ons eigen huis en ook een nieuwe studio voor mijzelf, met mijn eigen handen en contractuele hulp.

Mijn studio werd ook bekend, voor het feit dat wij fotografisch bijna het onmogelijke konden doen, met behulp van lasers en met fluorescerende verven, dat zorgvuldig geheim werd gehouden door ons. Zo gebruikte ik

mijn tijd om te verdienen wat ik kon, of mijn huis te bouwen, zoals ik dat voor ogen had. Op het einde kwam dat allemaal op zijn pootjes terecht, maar het was wel dubbel hard werk, terwijl mijn vrouw Paula mijn secretaresse was en de moeder van onze kinderen, die op oudere leeftijden vaak in alles meehielpen.

Nu met nieuwe wetten en regulaties kan zoiets ook niet meer, of alleen nog maar ten dele. Gemeten naar mijn inkomen dat in die tijd ook naar ons nieuwe huis ging, werd ik op het gemiddelde inkomen geschat door de WUV en mijn kwalificaties zonder de Nederlandse papieren, werden volgens Nederlandse maatstaven niet erkend. Een rechtszaak in Utrecht, bepaalde via een vinnige WUV advocaat, dat mijn kwalificaties gelijk stonden met een gewone verkoper in een fotowinkel en daarop werd mijn WUV pensioen berekend. We kunnen er van leven, maar dat is alles.

Adrian Lemmens met zijn ouders, 1939.

Dat is ook geen bevredigende situatie, na alles dat ik heb meegemaakt en verloren heb. Mede door de Nederlandse behandeling voor wat betreft de "Indische Kwestie", met name door ons met hun acties uiteindelijk zwaar te bestelen, werd ons gezin behoorlijk getroffen. Ergo voor mijn Vader, die werkelijk het hoogste offer bracht voor de goede zaak en het met zijn leven betaalde. Ik ben en voel mij echter nog steeds een Indische jongen van "Tempo Doeloe",

met een Hollandse (Amsterdamse) vader en een Duitse moeder. Beiden krachtige, nee kolossale mensen. Helaas de omstandigheden hebben mij mijn vader ontnomen met de torpedering van de "JUNIO-MARU", met de zo velen andere kostbare Nederlanders en de arme meedogenloos bedrogen ROMUSHA'S. Alle 5860 van onze mensen, van ons nu vroegere Nederlands-Indië kwamen daarbij om het leven.

Via het internet heb ik merkwaardige belevenissen en kennismakingen meegekregen, zowaar net ook weer van een naamgenoot, familie zelfs, een kampgenoot uit het Banyu-Biru kamp 10.

Toen wij op het laatste moment door de B.P.M.-Shell uit Borneo werden afgevoerd naar Java, op vrachtwagens door de jungle naar Banjermasin en op een boot van de K.P.M. werden geladen als deklading met onze bedienden en bagage. Ik heb dat schip als een toenmalig zesjarige altijd in mijn herinnering meegedragen, een drie eilanden schip van het type dat toen bekend stond, zwarte romp en wit bovendek.

Ik heb dat schip, waarvan mijn Moeder in die verwarring zelfs de naam niet meer wist, meer dan twintig jaar gezocht; ik weet, of wist, dat het klein was. Na de boeken van Bezemer (zowat 1500 pagina's) te hebben doorgeworsteld, viel mijn oog op het K.P.M. schip de Janssens, onder gezag van een merkwaardige man en gezagvoerder G.N. Pras. Toevallig begon in dezelfde tijd ook de Australische schrijver "Doug Hurst" met een boek onder de titel "The Fourth Ally" staat daar merkwaardigerwijze de ms. of ss. Janssens op blz. 44 en de afbeelding van het schip (er zijn merkwaardig veel

toevalligheden die in mijn leven voorkomen) is nagenoeg het evenbeeld van wat nog in mijn herinneringen staat. En dat is nog niet alles: op dat moment komt opeens ene Gerardus Lemmens uit Engeland via e-mail zich aandienen. Zijn vader blijkt op het moment van de inschepping in Banjermasin, de tweede boordwerktuigkundige te zijn geweest op dat schip. Terwijl zijn moeders naam Lemmens Guetjens G.C., als onze kampgenote van camp tien "Banyu-Biru" onder die van mijn Moeder Lemmens-Finger T.G. staat, in die kamplijst van "Camp 10 Banyu-Biru". Allemaal ongelooflijk.

Gerard Lemmens, een van drie kinderen is pas na die oorlog geboren. Zijn vader overleefde de oorlog, zijn broer en zus zijn van voor de oorlog. Gerard Lemmens gehuwd met een Schotse vrouw woont nu in Sussex in Engeland.

Wat zo bijzonder is over dit schip, is dat wij buitengaats van Banjermasin en op weg naar Java, door twee Japanse Zero's werden aangevallen, met onder elke vleugel een bom, dus vier bommen, ik zie ze nu nog hangen, als op mijn netvlies gegrift. Daar gaat de eerste bom, het schip vaart nu op volle kracht, de officieren volgen de baan van de bommen en maken uitwijkingsmanoeuvres. De dekken zitten vol met vrouwen en kinderen waaronder veel baby's, vele bedienden, waaronder mijn baboe "Sumina" en de barang (bagage) Een beginnende bijna geluidloos geschreeuw gaat op. Het is angstwekkend, schreeuwden ze toch maar echt. De bom komt rakelings langs de bakboordzijde, vlak langs ons heen aan het achterdek. Een geweldige fontein schiet omhoog en stort zich op het dek. Wij spartelen allen schreeuwend op dek tussen de rondrijvende bagage. Naar mijn

herinneringen kwam het water tot mijn heupen. Dit gebeurd in totaal vier keren. Het schip gaat geheel schuin in de bochten, waardoor allen aan dek overal tegen aan en tegen elkaar botsten, een baby spoelt bijna overboord. Het was een verschrikkelijke nachtmerrie, waarvan de beelden mij mijn gehele leven achtervolgd hebben, vooral als ik in mijn tegenwoordige leven de een of ander haai tegen kom (wij zijn namelijk zeezeilers).

Mijn vader in het uniform van reserve sergeant bij het KNIL.

Vier bommen overleven wij op die manier, daarna kwamen die Zero's weer op ons af en wij wisten het instinctmatig: wij zouden nu mitrailleervuur moeten ondergaan. Maar plotseling braken zij hun aanval af en verdwenen. Oorzaak is een eenzame "Glenn-Martin" van een basis op Noord Java, die om welke reden dan ook, de Japanners op de vlucht deed slaan en wij hadden dit drama overleefd. De Glenn-Martin vloog drie rondjes om het schip, met haar vleugels wiegend als een groet en een gejuich van het schip ontlokte en wij bereikten tenslotte Java.

Na het lezen van veel beschrijvingen, over de verschillende acties, van de dappere "Janssens" uit het boek van de Australische auteur en die de gehele oorlog overleefde, ben ik er 99% zeker van, dat zij de "ms. Janssens" was, die ons naar Java bracht, maar die ene procent zou ik toch nog graag verzekerd zien.

Na mijn korte beschrijving, voor onze mensen, in het ICM-online van Ferry Schwab, met de "Indische Kwestie", aangaande het incident met Marlies van Zanten Hyllner in 2012, ging ik op vakantie naar Europa Twee van mijn drie kinderen wonen overzees. Ik had mijn artikel aan ICM-online laten lezen, die het prompt publiceerde, eigenlijk zonder daar eerst mijn toestemming voor te vragen, maar "no matter". Mijn artikel heb ik met de grootste moeite gedurende mijn reizen proberen te volgen.

Doordat ik constant onderweg was, kon ik zonder de medewerking van Ferry Schwab ook geen lid worden, ik ben niet zo'n computerheld en heb ik nooit ooit iets van het kennelijk regelmatige commentaar op mijn artikel kunnen volgen. Dit vond ik zeer spijtig en werd ik daar door ICM en Ferry zelf ook niet verder geholpen. Ik heb nu het contact met ICM en Ferry verloren; ook al omdat zij met hun activiteiten meer op de Nederlandse dan op de buitenlandse Indische bevolking zijn gericht. Pasar Malam dit en Pasar Malam dat, waar wij (van overzee), helaas niet naar toe kunnen gaan. Bovendien wil ik hem verder ook niet met mijn besognes lastigvallen. Mijn reden daarvoor is gewoon, omdat ik samen met mijn familie niet alles alleen maar heb verloren in en van het oude Nederlands-Indië, maar dat wij dankzij mijn vaders hoge functie (de nr. drie in de top bij de B.P.M.-Shell, op Balikpapan Borneo en daarbij Tarakan), ondanks de oorlog nog

geweldige investeringen hadden in Engeland en de U.S.A. Tegoeden van de B.P.M. die onder grote woede van de toenmalige Nederlandse Regering, wel al haar mensen het achterstallige salaris en pensioen uitbetaalde. Maar onze investeringen, bezittingen en gelden, zijn ons in Nederland allemaal door toedoen van de Nederlandse Staat ontnomen. De Nederlandse autoriteiten zijn er ook de schuld van geweest, dat ook ons eigen huis of eigenlijk dat van mijn (voogd) grootvader, waar wij notabene in opgegroeid waren, ons ontnomen is. Ons huis is gewoon geconfisciseerd en dat 24 uur voor we in Amsterdam als repatrianten aan wal kwamen.

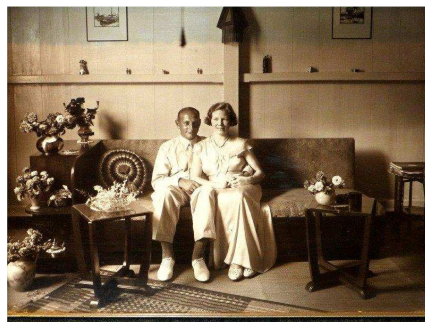
Komt daarbij ook nog eens de Wet tot de HANDELINGSONBEKWAAMHEID VAN DE VROUW (die pas in 1956 gewijzigd werd) EN DAAR OOK NOG EENS BOVEN OP, MIJN MOEDER EN HAAR DUITSE ACHTERGROND, kregen we de zoveelste schop onder ons achterwerk. Daar kwam nog bij dat wij bij de, door Nederland en haar bevolking, ongewilde Indische Nederlanders behoorden. Hoe is dat mogelijk, wat kon er nog meer tegen ons worden ondernomen. Hoe meer konden wij nog vernederd worden. Helaas, alsof dit allemaal nog niet genoeg was, dit was in feiten nog maar het begin van onze ellende, zoals men in deze artikelenserie die ik speciaal voor de NICC Nieuwsbrief heb beschreven, zal ontdekken.

Buitengaats van IJmuiden, kregen wij op de "ms. Slooterdijk van de HAL", waarmede wij uit Indië arriveerden een telegram van de Amsterdamse Autoriteiten. Ons huis in Amsterdam Centrum werd nu opgeëist voor Nederlanders en wij moesten nu zelf maar voor onze accommodatie zorgen. Er werd ons door deze autoriteiten geen verdere hulp

verleend voor het vinden van een andere behuizing.

Ons huis, het ouderlijk huis van mijn Vader, was gedurende de depressie, door mijn Vader, van mijn grootvader gekocht, om hem met zijn kunst schilders zaak, beneden in zijn souterrain te redden van bankroet. Dat was dus vanaf dan ook ons huis, Cornelis Anthoniszstraat nr. 8 in Amsterdam Centrum.

Mijn grootvader, tevens mijn voogd, en de wet handelingsonbekwame vrouwen, toen ook nog benodigd als haar mannelijke familie lid, woonde nog steeds in het souterrain. Het bovenhuis had hij helemaal opgeknapt met parketvloeren en nieuw behang, zodat het voor ons prettig wonen zou zijn. Ook had hij in de buurt naar scholen voor mij geïnformeerd, ik was nog niet naar school geweest en kon nog steeds niet lezen of schrijven, of zelfs tellen. Dat was in oktober 1946 en ik was dus tien jaar oud.

Nogmaals mijn ouders in ons huis in Pladjoe aan de Moesi rivier.

NU KOMT VOOR ONS, ONS DUBBELE ONGELUK.!!!

A.) Van Indië komende waren wij in Nederland niet welkom.

B.) Vanwege de confiscatie van ons huis, verloor ik mijn voogd (grootvader) die al in zijn tachtiger jaren was en hij was nog steeds herstellende van

de laatste en vreselijke hongerwinter in Amsterdam.

C.) Mijn Moeder was een Duitse en sprak dus met een Duits accent en in Nederland heerste een grote anti Duitse gezindheid en haat. Haar Nederlandse paspoort, was van geen consequentie.

D.) Mijn Moeder was door de wet van de "HANDELINGSONBEKWAAMHEID VAN DE VROUW," onbevoegd en onmachtig, om voor haar eigen belangen te zorgen, zonder een mannelijke bijstand of familielid. Mijn grootvader niet alleen mij als voogd, was maar ook mijn Moeder ontnomen als inwonend mannelijk familielid, door die actie tegen ons.

E.) Mijn Grootvader was vanwege zijn gezondheid ook behoeftig aan mijn moeders hulp en bijstand; een wederzijds drama.

F.) Mijn moeders familie zag een kans in Duitsland, in de Britse bezettingszone, maar de mogelijkheid voor ons, om daarheen te vluchten was nihil en er werd niet bemiddeld.

G.) Mijn alarmerende tekort aan educatie werd door deze situatie verzaamd. Er was voor mij geen oplossing en was ik vaak opgesloten en alleen, terwijl mijn Moeder noodgedwongen op stap was.

H.) Mijn moeders, of liever mijn vaders reputatie, was mijn Moeder voorgegaan. Bij de B.P.M.-Shell, was mijn moeder bekend als de "Gouden weduwe Lemmens" Later ook de weduwe van de "JUNIO-MARU".

I.) Mijn Moeder ging voor hulp naar de B.P.M.-Shell, gesteund voor het voor-oorlogse advies van haar man en mijn Vader, om nooit iemand te

vertrouwen en zich alleen bij de B.P.M.-Shell te voegen. Ik was daar bij en hoorde die waarschuwing van mijn vader ook In Bandoeng, na de capitulatie.

J.) Mijn Moeder werd naar de B.P.M.-Shell weduwen en wezen afdeling verwezen, waar een een zekere J. den Besten zich onmiddellijk over haar ontfermde en haar omringde, met alle zo welkome attentie, die zij van de Nederlandse autoriteiten moest ontberen. Deze man had in zijn functie natuurlijk inzage in onze papieren, hij liet mijn moeder na die tijd niet meer los en ging de begeleidde haar, totdat hij mijn Moeder binnen het jaar te pakken had, met hemelse beloften, ook jegens mij en met grote vooruitzichten en alle mogelijke attenties. Het was de Heer of liever de "bandiet", Jannes den Besten gelukt om ons in te palmen. Zijn broer NICOLAAS den Besten, zou in de latere vijftiger en zestiger jaren de Amsterdamsche Bank oprichten voor 60 miljoen gulden met de zogenaamde "SOCRATES AFFAIRE".

Waar was de verantwoording van de B.P.M.-Shell, in deze situatie voor een gewezen en eens "zeer" belangrijke top-employé', zijn weduwe en zijn weeskind (hierop geef ik ook een antwoord, verderop in mijn relaas). Helaas, voor mijn Vader, in zijn hoge positie, waren er ook vijanden en die waren nu zelfs machtiger na die oorlog, die door die ons beiden individuen was overleefd. Een was de zoon van een zittend directie lid van de B.P.M.-Shell in het hoofdkantoor, nu zat hij zelf in die directie, ir. Jan Brouwer en de andere, een verrader en collaborateur met de Japanners, die daarmee zijn familie had gered, een dr.ir. in de Archeologie, H.H. Brons, Ab in de omgang. Hij was later in Nederland, de oprichter en directeur van de R.R.P., de Rotterdam Rijn Pijpleiding Maatschappij, een dochteronderneming van de Shell, voor het transport van olieproducten naar Duitsland, die dat werd dankzij zijn vriendje de eerder genoemde directeurszoon, ir. Jan Brouwer. Beide "heren" werden door mijn Vader gecorrigeerd, uit naam en in opdracht

van de B.P.M.-Shell, vanwege hun slechte openbare gedragingen en hun onbetaalde rekeningen van voor de oorlog. Voor welke redenen ook hun aanvraag tot een salarisverhoging was geweigerd.

Het was niet mijn vaders keuze maar het was wel in zijn functie, deze mensen daarvoor te berispen. Wat een ongelukkige omstandigheid, dat ook in dit geval, het wederom de B.P.M.-Shell was, die ons daarmee dupeerde, vooral met de toekomstmogelijkheden, die deze twee individuen later zouden of konden hebben.

Wij, mijn moeder en ook ik, moesten daar na die oorlog een dubbele prijs voor betalen, was dat nodig, was dat fair. Onze familie was door deze ongelooflijke samenloop van omstandigheden ernstig gedupeerd.

(tot zover het eerste deel van het levensverhaal van Adrian Lemmens, dat hij voor deze NICC Nieuwsbrief schreef).

 *Afhalen *Lunch *Diner *Catering www.mirasa.nl info@mirasa.nl	<i>Indonesisch eethuisje Mirasa</i>	Reinkenstraat 61 2517 CR Den Haag Tel: 070 - 346 41 98 Fax: 070 - 363 43 13 M: 06 - 45614409 J.J.H.W. de Brabander F.P. Hartani
---	--	--

(advertentie)

Koloniaal verlangen

door: Arnold van Bruggen. foto's: Anouk Steketee

Prakoso staat elke zondag vroeg op. Aan de muur in zijn slaapkamer hangt dan al het pak dat hij die dag wil dragen. Soms is dat hert pak van een plantagemanager, een andere keer gaat hij als Nederlandse student. Prakoso is zestien jaar en wil later president van Indonesië worden. Maar

zijn huidige interesse ligt niet bij de moderne politiek, maar bij het Nederlandse verleden van zijn land.

In zijn kamer staat een scheepskist met daarin een oud Nederlands geweer, een collectie tropenhelmen en een willekeurige verzameling

Nederlandstalige boekjes. Hij is echter de taal niet machtig.

Om half zes springt hij op zijn Nederlandse Fongers-fiets en sjeest hij naar Plaza Indonesia, het enorme plein waaromheen het moderne Jakarta is gebouwd. Rondom dat plein

verzamenen zich elke zondagochtend Indonesiërs in tropenpakken, KNIL-uniformen en damesjurken. De antieke Fongers-fiets is de gemeenschappelijke deler. Maar de belangstelling gaat verder. “Het is een herinnering aan een tijd die ons beschaving heeft gebracht”, zo zegt Prakoso. “Niet alleen fietsen, maar ook wetten en bureaucratie. Ik denk dat veel mensen door de bloedige en fanatieke onafhankelijkheidsstrijd niet doorhebben hoe positief de koloniale tijd is geweest”. Wie je ook vraagt, iedereen heeft een gelijklopende uitleg over de verkleedpartij. Yanto (58) zegt: “Alles uit de koloniale tijd is sterk en onbreekbaar; ik zweer erbij. Maar we willen ook ons erfgoed veiligstellen. Deze geschiedenis is ook van ons”. Op zijn borst prijken de medailles van de vele geschiedenisclubs met duizenden leden die ditzelfde elke zondagochtend in andere steden van Indonesië doen.

Maar was Nederland hier niet heel erg fout bezig in die koloniale tijd? “Tot de val van Soeharto in 1998 kregen we alleen geschiedenisles over de oude koninkrijken in Indonesië”, verklaart Adi Setiawan (30) in Soerabaja. “De koloniale tijd werd zoveel mogelijk weggelaten, alsof die niet 350 jaar had geduurd. Pas na de machtswisseling mochten wij ons weert organiseren en zelf onze geschiedenis vertellen”. Adi is een van de voortrekkers van de

Roode Brug Community, vernoemd naar de plaats waar de Nederlanders en Britten stukliepen op de Indonesische vrijheidsstrijders. En als zij zich zondagochtend verzamelen, herleven de dagen van weleer. Een groep mannen en vrouwen staat in Nederlandse soldatenpakken in de schaduw van de bomen in het stadspark. Een grote en breed geschouderde jongen, verkleed als soldaat, stelt zich voor als Raymond Westerling en drukt dan een kleine Indonesische vrijheidsstrijder tegen de grond. In zijn hand heeft hij een mes en met zijn knieën dwingt hij het lichaam onder zich.

“Sommigen vinden het raar dat mijn vrienden en ik ons verkleden als Nederlanders”, vertelt Adi, “maar als we ons niet verkleden, herkennen de mensen ons niet. Juist door onze uniformen komen ze naar ons toe. Dan ontstaat er vanzelf een gesprek over onze geschiedenis. Niet over de nationale geschiedenis, zoals de regering die dicteert, maar hoe die echt is geweest”.

Het koloniale verleden in Indonesië is onontkoombaar. De stadscentra staan nog altijd vol met villa's, paleizen, theaters en overheidsgebouwen uit de tijd van de Nederlanders. Maar deze erfenis staat onder druk sinds, tegelijk met de herwonnen vrijheid in 1998, de economie aantrekt. Grote hotels en

bedrijven, investeerders en ook particulieren ontdekken de oude binnensteden. In elke grote stad verenigen liefhebbers van de koloniale architectuur zich daarom in erfgoedverenigingen, zoals de Medan Heritage Trust op het westelijke deel van het eiland Sumatra. Debby, een van de vrijwilligers van deze stichting stuitert voor haar bezoek uit, van Plantageziekenhuis tot voormalig Hotel De Boer en de koloniale villawijken. Ze wijst op de materialen die toen gebruikt werden: het beste hout en de sterkste Deli-klei. “De koloniale architectuur kan ons veel leren over hoe je in dit klimaat bouwt”, zegt Debby. “Veel moderne gebouwen hebben airconditioning, maar dan waait in de natte tijd wel de regen naar binnen”.

Even later staat ze tierend voor een bouwput langs de weg. “Nog geen jaar geleden stonden hier twee prachtige villa's”, vertelt ze, “en binnenkort staat hier een modern hotel”. De economische voorspoed in Indonesië treft als eerste de koloniale binnensteden. “Corruptie”, zegt Debby. “Wettelijk lijkt alles goed geregeld, maar in de praktijk is alles mogelijk”. Ze gaat het Thong Thong Ho gebouw in met een prachtig plafond in glas-in-lood. “Ik wil hier een zakencentrum van maken voor jonge creatieven”, vertelt Debby. “Met koffiebars en restaurants en een boekenwinkel in Nederlandse retro-

uitvoering. Het zou zo maar een gouden idee kunnen zijn". In steeds meer steden verschijnen koffiehuisjes en restaurants in Nederlandse stijl, met antieke Nederlandse meubels en Nederlandse menukaarten. De H.E.M.A. is een succesformule die bitterballen en stampotten verkoopt. Elke zaterdag kun je er op de foto in Volendams kostuum. Debby kijkt volbewondering omhoog naar het veelkleurige plafond. "Ons verleden geeft ons iets speciaals. Als wij ons ergens mee kunnen onderscheiden, dan is het wel onze koloniale architectuur".

De koloniale geschiedenis levert zo de bouwstenen voor de nieuwe identiteit van het moderne Indonesië. In dat verhaal lijkt voor de schaduwzijde van het koloniale verleden bijna geen plaats meer. Zelfs op Zuid-Sulawesi, waar de echte Raymond Westerling

rondtrok en bloedbaden aanrichtte, lijkt men deze kant te relativiseren. "Niet alle Nederlanders zijn slecht", zegt Andi Monji uit Suppa, waar in 1947 door de Nederlanders een 'zuiveringsactie' gehouden werd. "Zelfs tijdens de oorlog, als je met ze in contact kwam, bleken het best aardige jongens te zijn. Nu is het voorbij, het is geschiedenis. Als mensen zich willen verkleden in koloniale pakken, dan laat je eenvoudigweg zien dat we ooit gekoloniseerd zijn geweest. Het is de vraag of de nieuwe generatie Indonesiërs, opgegroeid in de benauwde dictatuur van Soeharto, niet met valse romantiek naar het koloniale verleden kijkt. Dat vraagt ook kunstenaar Titarubi zich af. In een ruime loods in Yogyakarta legt ze de laatste hand aan de Indonesische inzending voor de Biënnale van Venetië, een project waarin ze de omgang met het verleden opvraagt. "De Nederlandse tijd staat voor mij symbool voor moderniteit", zegt ze. "Kunst, feminisme, technologie, het is hier allemaal door de Hollanders binnengebracht. En dat moeten we koesteren. Maar ook alles wat er fout is aan Indonesië is begonnen in de koloniale tijd. Hoe de plantages werkten: met goedkope arbeid en onder bescherming van het leger.

Corruptie is door de Nederlanders geïnstitutionaliseerd. Helaas kijken veel mensen alleen met nostalgische blik terug naar de oude tijd. Zij beschouwen het koloniale verleden als iets moois, iets exotisch. Maar de zwarte kant ervan moeten we ook niet vergeten.

Dit artikel is eerder gepubliceerd in Vrij Nederland van 20 april 2013.

Voetnoten: De tentoonstelling **"Vroeger is een ver land"** van Anouk Steketee en Arnold van Bruggen is te zien tot 1 september in het Tropenmuseum in Amsterdam.

Literatuur: **"KNIL-fietsen razend populair in Indonesië"**. Artikel in Nieuwsbrief nr. 3, maart 2012 (zie: www.indisch-centrum-den Haag.nl >> Nieuwsbrieven).

Rijksmuseum verworft zeer kostbare VOC-lakkist

Het Rijksmuseum in Amsterdam heeft op een veiling een unieke en zeer kostbare lakkist gekocht uit de VOC-tijd. De lakkist dateert uit ca 1630 en is vrijwel puntgaaf. Hiervan is bekend dat er destijds slechts twaalf van in Nederland terecht zijn gekomen. Voor dit exemplaar is een bedrag betaald van maar liefst 7,3 miljoen Euro. Vermoedelijk is dit de laatste

Unieke en kostbare Japanse lakkist

overgebleven lakkist, waarvan men aanvankelijk het bestaan wel wist, maar dacht dat deze in de laatste wereldoorlog verloren was gegaan. Enkele jaren geleden dook hij plotseling op in Frankrijk. Jan van Campen, conservator Aziatische kunst van het Rijksmuseum: "Zelden heb ik zoiets indrukwekkends gezien. De lakkist is niet alleen van een

ongelooflijke schoonheid, de historische waarde is minstens zo belangrijk". Volgens internationale deskundigen behoort deze lakkist tot de absolute top van de Aziatische meubelkunst en ontbreekt een voorwerp van dit niveau tot op heden in Nederlands museaal bezit. De kist is vervaardigd in de zogenaamde Makie techniek, waarbij verschillende soorten goudpoeder, variërend in fijnheid, zijn uitgestrooid in natte lak. Op deze manier zijn complete voorstellingen geschilderd. Volgens Van Campen is er na 1641 van deze unieke kwaliteit geen Japans lakwerk

meer gemaakt voor buitenlandse klanten.

Alleen de Nederlandse VOC medewerkers hadden destijds toegang tot de ateliers waar deze kisten gemaakt werden. Voordat de export

ervan werd verboden, konden ze twaalf van deze lakkisten naar Nederland verschepen. In de achttiende en negentiende eeuw maakte deze kist deel uit van de belangrijke Europese verzamelingen van Japans lakwerk, nl. de beroemde collecties Beckford en Hamilton. Vanaf wanneer de kostbare kist in het Rijksmuseum voor het publiek te zien zal zijn, is nog niet bekend.

Het Rijksmuseum kon de unieke kist aanschaffen dankzij de steun van de Jaffé-Pierson stichting, de BankGiro Loterij en de Vereniging Rembrandt.

Nu ook reparatie van iPhone 3G (S), 4 (S) en iPad. Klik [hier](http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie) voor de aanbieding <http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie>

Borca Online
Computer Service

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

Indische mensen en eten

Indische mensen kunnen vaak urenlang kletsen over alles wat te maken heeft met eten. Iedereen weet de beste manier om Petjil of Gado-Gado saus te maken, of om Guléh Kambing te maken of weet het beste geheime recept voor Pepesan. De buitenstaander luistert er naar en vraagt zich af: "waarom maken zij zich zo druk over eten, zo belangrijk is het nou toch ook weer niet". Maar, voor Indische mensen is het enorm

belangrijk en altijd onderwerp van gesprek geweest. Waarom is dat zo gegroeid?

Saté, onontbeerlijk bij de Indische maaltijd

Bij ons thuis altijd ngobrollen en keuvelen. Je begint met: "Hoe is het toch met Fien en hoe gaat het met tante Toet.....?" Maar al heel gauw gaat dat vervelen en stapt men resoluut over op het onderwerp: Eten. En niet alleen de vrouwen, maar ook de mannen blazen dan hun partijtje mee. "Wha, so enak dese, hoe heb je dit gemaakt? Oh, doe je dat zo. Ik gebruik altijd..... en dan....."

De belangstelling voor eten is van jongs af aan bijgebracht. Nu de laatsten van de eerste generatie aan het uitsterven zijn, zal ook dit gebruik wel spoedig tot de nostalgie gaan behoren. Eten en het bereiden van eten is een van de mogelijkheden om de Indische cultuur wezenlijk te beleven. Voor Indische mensen is eten een soort van levenskunst en staat voor gezelligheid, gastvrijheid, het altijd rekenen op eventuele gasten die dan blijven eten en meegenieten van eigengemaakte gerechten en lekkernijen.

Kwee lapis en Tjendol. Een keur aan geuren en smaken thuis, maar ook op straat. Daarvan was Nederlands-Indië doordrongen. En ongeacht de sociale

status hadden kinderen van de rijke "Totoks" en de "kleine bung" met elkaar gemeen als vanzelfsprekend te delen wat je hebt.

Er was altijd wel wat voor iedereen. En bovendien kon je zo je lekkere trek stillen. En zelfs als je van thuis niet op straat mocht eten, deed je het toch. Want is het niet altijd zo, dat wat verboden is, juist zo jammie is.... Daarbij gaat het ook om de

herinneringen van allerlei figuren op straat, die jarenlang deel uit hebben gemaakt van je jeugd. En die herinneringen zijn ingeworteld in de Indische cultuur, vooral sinds de repatriëring.

Al die jaren daarna in Nederland heeft deze generatie met zorg het eten bereid en op tafel gezet en er vooral met anderen over gepraat. Want zo houd je die mooie herinnering aan het oude Indië levend. Dan ben je weer even zoals toen en komen de beelden van toen weer boven. Daarom praten Indische mensen zo graag over eten.

(Advertentieruimte beschikbaar gesteld door redactie NICC Nieuwsbrief)

Nationale Veteranendag 2013

Nederland kent in totaal ongeveer 130.000 militaire veteranen. Deze groep bestaat uit ca. 100.000 ex-militairen en zo'n 30.000 nog actief dienenden. De veteranen zijn zeer divers qua achtergrond en leeftijd. De oudsten waren ingezet tijdens de Tweede Wereldoorlog, terwijl de

jongsten net teruggekeerd zijn uit Afghanistan. Maar allen hebben zij gemeen dat zij in opdracht van een democratisch gekozen regering zijn ingezet onder oorlogs- of daarmee vergelijkbare omstandigheden. In 2005 werd de eerste Veteranendag gehouden als eerbetoon aan allen die

hun missie hadden vervuld in zeer moeilijke tot levensbedreigende omstandigheden in landen buiten onze grenzen. Zij zetten zich in voor de vrijheid van een volk dat door ernstige dreiging binnen hun grenzen beperkt dan wel geknecht werd. Een aantal van hen heeft deze edelmoedigheid

met de dood moeten bekopen, of is tijdens het uitoefenen van hun missie al dan niet ernstig gewond geraakt.

Als eerbetoon aan Prins Bernhard, die voor vele veteranen een lichtend voorbeeld was, besloot men de nationale Veteranendag op 29 juni, zijn geboortedag, te houden. In 2008 viel die datum op een zondag en werd uitgeweken naar de dag ervoor. In 2008 leverde dat het hoogste aantal deelnemers en toeschouwers op. Mede hierdoor is toen besloten deze bijzondere dag te houden op de laatste zaterdag van de maand juni. Inmiddels groeide in Den Haag het aantal bezoekers in 2012 tot ruim 85.000.

In een reactie op onze oproep in de vorige editie van de Nieuwsbrief schreef Dhr. Frank Lether:

"Ik heb zelf niet heel veel met Indonesië, behalve dan dat het mij een mooi land lijkt en een aantal van mijn familieleden in het KNIL zat. Ikzelf ben niet echt militaristisch en schopte het maar tot soldaat bij de Verbindingsdienst van de Landmacht (lichting 66-1).

Dat laat onverlet dat er duizenden jongens en meiden zijn, om nog maar niet te spreken van de echt oude veteranen, die alle eer, aandacht en waardering verdienen voor het al dan

niet gevaarlijke werk dat zij in opdracht van de politiek verrichtten. Ondanks het feit dat ons land maar weinig met haar militairen op had en heeft.

Alleen al om die reden verdient de Veteranendag alle aandacht en ik prijs mij en alle andere veteranen dan ook gelukkig dat onze nieuwe Koning heeft laten weten daarbij weer van de partij te zullen zijn".

Voor het eerst zullen dit jaar twee nieuwe detachementen deelnemen aan het defilé. Zo loopt er een (nog) klein detachement mee van G4S. Deze grote beveiligingsfirma heeft ook ex-militairen in dienst met een veteranenstatus. Verder doet er voor

het eerst een niet onbelangrijk detachement mee van begeleiders met hun honden, die worden ingezet om onder andere explosieven op te sporen. Verder een groep begeleiders met pakpaarden, die door het Korps Mariniers gebruikt worden in moeilijk toegankelijk terrein.

In het kader van de Nationale Veteranendag wordt in Museum Meermanno aan de Prinsessengracht 30 in Den Haag een tentoonstelling gehouden onder de titel: "Het Militaire Boek". Te zien zijn onder andere een bijzondere verzameling van militaire drukwerken, waaronder het eerste gedrukte militaire boek uit 1473. Ook een aantal veteranen werkt actief mee aan deze tentoonstelling, door in de hal van het museum hun eigen boeken presenteren en enkelen geven lezingen over hun werk in de loop van het programma. Op de Nationale Veteranendag op het Malieveld zijn in de Kunsttent kortingsbonnen verkrijgbaar, die toegang geven tot deze bijzondere tentoonstelling. Voor meer informatie zie website: www.meermanno.nl.

Voor het complete programma op deze Nationale Veteranendag vindt u alle informatie: www.veteranendag.nl

Salam Terakhir Uitvaartverzorging
Rob van der Sar
Koggewaard 207
1824 GZ Alkmaar-Noord
T 072-5611895
M 06-15006305
www.salamterakhir.nl

Een persoonlijke Uitvaartverzorging die past bij uw gedachtegoed en levensstijl.

(advertentie)

Jubileumavond Wieteke van Dort

Het jaar 2013 is voor een van Nederlands grootste Indische artiesten

een memorabel jaar. Op 16 mei jl. werd zij 70 jaar, welke verjaardag zij in het gezelschap van familie en nauwe vrienden gevierd heeft. Bovendien beleeft Wieteke dit jaar haar 50 jarig jubileum als actrice. Zij zal dit heugelijke feit vieren met een bijzondere bijeenkomst in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag op 24 juni. Het belooft een hele vrolijke avond te worden, waaraan vele artiesten belangeloos hun medewerking zullen geven. Zo zullen op die avond langskomen: Yvonne Keuls, Ais Lawa-Lata, Edwin Rutten, Bill van Dijk, Rob de Nijs, Willem Nijholt, Lonny Gerungan en misschien ook Anneke Grönloh. De presentatie is in handen van Hans van Willigenburg. Waarschijnlijk zullen bij het

verschijnen van deze Nieuwsbrief geen kaarten meer verkrijgbaar zijn. Maar, je weet het maar nooit. Verdere info: <http://www.KS.nl>. Het comité van aanbeveling voor deze jubileumavond van Wieteke van Dort wordt gevormd door: Aart Staartjes, Joost Prinsen, Loes Luca en Yvonne Keuls.

Vanaf deze plaats willen de redactie en alle medewerkers Wieteke van Dort van harte feliciteren met dit 50 jarig jubileum en wensen haar een geweldig fijne avond toe in de Koninklijke Schouwburg op 24 juni a.s.

Postume onderscheiding voor Molukse verzetsheld

Op 18 juni jl. heeft Burgemeester Jan Broertjes van de gemeente Midden-Drenthe aan J.A. Pattinawa postuum het Mobilisatie Oorlogskruis toebedeeld, dat door zijn dochter, mevrouw A.F.C. Sekewael-Pattinawa in ontvangst werd genomen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië was de van Ambon afkomstige sergeant bij het KNIL, J.A. Pattinawa intensief betrokken bij het verzet tegen de Japanse overheersing in Sumatra. P een dag vertrekt hij van huis en komt niet meer terug. Zijn familie verneemt niets meer van hem. De dochter van sergeant Pattinawa, die in 1951 met haar gezin naar Nederland is gekomen, heeft vele jaren lang niets geweten over de rol die haar vader in het verzet gespeeld heeft, noch van de omstandigheden rondom zijn arrestatie en zijn uiteindelijke executie. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat

sergeant Pattinawa de oprichter en leider is geweest van de verzets-groep "De Sluip Patrouille", die deel uitmaakte van de verzetsorganisatie "De Rode Zakdoek".

Deze organisatie droeg die naam vanwege het grote aantal Molukse verzetslieden in Sumatra en het traditionele gebruik van een rode zakdoek in de Molukken om zich te beschermen tegen onheil. Eind 1942

is Pattinawa door de Japanners opgepakt en in april 1943 geëxecuteerd. Tot op heden is de ligging van het graf van Pattinawa onbekend. Mogelijk dat later dit jaar een speciale gedenksteen wordt geplaatst op de erebegraafplaats Peutjoet in Atjeh op Noord-Sumatra.

Na voordracht en bemiddeling door Luitenant-Kolonel b.d. Jac.Z. Brijl, heeft het Ministerie van Defensie alsnog besloten het Mobilisatie Oorlogskruis postuum toe te kennen aan sergeant J.A. Pattinawa. Op het bijbehorende certificaat wordt melding gemaakt van zijn rol in het verzet in Nederlands-Indië. Voor meer informatie over het verhaal van sergeant Pattinawa, zie: <http://javapost.nl/2013/05/07/jacht-op-schildpadden>

zoekt donateurs

Het Indisch Platform behartigt de belangen van de Indische gemeenschap bij de Nederlandse overheid.

Stichting Het Indisch Platform - Postbus 85564 - 2508 CG Den Haag

www.indischplatform.nl

info@indischplatform.nl

Het Indisch Platform heeft de ANBI-status en dus is uw donatie een aftrekpost bij uw belastingaangifte

Boekencollectie KIT verdwijnt wegens bezuinigingen

Het Tropeninstituut moet zijn boekencollectie ontmantelen vanwege de bezuinigingen. Wat niet door derden wordt overgenomen, verdwijnt zonder pardon in een papiercontainer. De bibliotheek van het Koninklijk Instituut voor de Tropen heeft 900.000 boeken, kaarten, tijdschriften en andere documenten in de aanbieding. Als gevolg van de bezuinigingen wordt een groot deel van de vermaarde collectie ontmanteld. Het KIT vraagt andere bibliotheken of er interesse is om de stukken over te nemen. Lukt dat niet vóór 1 januari 2014, dan gaat wat overblijft van de collectie zonder meer de papiercontainer in.

Directeur Hans van Harteveld noemt de teloorgang van de Bibliotheek een regelrechte ramp. Hij doet zijn uiterste best om dat deel dat moet verdwijnen over te hevelen naar andere bibliotheken en instituten, maar ondanks dat die het graag willen hebben, struikelt het op één ding: zij willen er een sluitende begroting bij hebben, en die kan het KIT niet verstrekken.

Door de subsidiestop van het Ministerie van Buitenlandse Zaken moet het KIT nu een keuze maken. De afdelingen die voldoende bezoekers (en dus inkomsten) genereren kunnen open blijven. De onrendabele moeten

dicht, waarbij de collectie geruimd wordt. Hiermee verband houdend, verdwijnen er 32 van de 33 banen. "De collectie omvat ruim tien kilometer aan documenten. Een van de oudste stukken dateert uit 1469. Collega's en instituten van over de gehele wereld staan verbijsterd en sturen ons boze e-mails. Iedereen vraagt zich af wat er in Nederland gebeurt".

Een van de leesalen van de bibliotheek van het Koninklijk Instituut voor de Tropen.

Het deel van de collectie dat dateert van voor 1950 moet koste wat koste behouden blijven. Daarvoor heeft de Nederlandse overheid de publieke zorgplicht vanwege de erfgoedstelling. Maar de rest, bijna 9 kilometer, moet worden afgestoten; op welke manier dan ook. Deelcollecties die in bruikleen zijn, zullen worden teruggegeven aan de eigenaren; deelcollecties die in de loop der jaren

geschonken zijn, gaan voor zover mogelijk retour aan de schenkers. Bijzondere boeken met een grote erfgoedwaarde, zoals de "Boeken met autografen van historische personen" worden uit de verzameling gehaald en apart gehouden. Tenslotte zal de rest "om niet" worden aangeboden aan collega-instellingen of universiteiten, of aan de landen waar ze over gaan. Maar het is kort dag. Nog een half jaar te gaan voor 1 januari 2014. Als het niet lukt om de collectie veilig te stellen, dan volgt onverbiddelijk de vernietiging. Hans van Harteveld zegt hierover: "We overleggen nu veel met instituten en universiteiten over de gehele wereld en iedereen is het er over eens dat de collectie niet verloren mag gaan. Maar alleen al het uitzoeken en verhuizen kost smakken geld. Kijk, we begrijpen echt wel dat zonder subsidie alleen rendabele delen gehandhaafd kunnen blijven en dat er geen mogelijkheid is voor het KIT om de bibliotheek te laten voortbestaan. Er is nu eenmaal geen geld. Maar we moeten ons wel realiseren dat het hier om een unieke collectie gaat van vaak onvervangbare boeken en documenten. Dit is wrang, heel erg wrang".

Succesformule Kumpulan...

Steeds vaker hoor je van sterk teruglopende aantallen bezoekers, verminderde belangstelling bij mensen die een functie willen vervullen, tekort aan vrijwilligers, enz. Alom wordt geklaagd dat het niet meer zo is als vroeger en dat het nauwelijks nog loont om een nieuwe kumpulan of Pasar Malam te beginnen of in sommige gevallen in stand te houden.

Echter, het loont nog steeds om een kumpulan te houden, mits je ervoor zorgt dat alles “klopt”. Dit is onlangs bevestigd in Harderwijk, waar een kumpulan werd georganiseerd door Stichting Indische Harderwijkers. Even een kleine analyse, die we aan de hand van de berichtgeving konden maken. Een organisatie met een enthousiast team die zorgt voor een prima sfeer; voldoende medewerkers die bereid zijn hun schouders eronder te zetten door het vervullen van een functie; twee niet onverdienstelijke bands, die de organisatie financieel niet het vel over de neus willen halen en

zodoende meedenken in het concept. Verder een goede locatie met voldoende parkeerruimte en last but not least: een mooie website met een heldere indeling, die uitnodigt tot “bladeren”.

Een website die ervoor zorgt dat iedere bezoeker bij vrijwel elk item een verwijzing of contactadres kan vinden. Hierdoor wordt het zoeken vereenvoudigd en hoeven bezoekers niet van hot naar her te klikken. Tenslotte een goede catering, die toch rekening wil houden met de portemonnee van de bezoekers. Kortom, overal, zowel op de kumpulan als op de website krijg je onmiddellijk het gevoel dat je welkom bent. Zo kan het dus ook! Alles tezamen moeten dit de stukjes zijn die de legpuzzel completeren. En ontbreekt er een

stukje of is een stukje niet goed passend, dan kan je het in de meeste gevallen wel schudden. Zorg er in je organisatie dus voor dat er nauwelijks een detail is dat aan je aandacht ontsnapt, zonder hierbij te verzanden in een star draaiboek.

Dat dit een succesformule is, werd op 15 juni bewezen. De kumpulan in Harderwijk mocht zich verheugen in een aantal van maar liefst 550 betalende bezoekers. Dit aantal was absoluut niet verwacht, gezien het feit dat de catering al vrij snel door alle eten heen was. Toch was er onder de bezoekers geen onvertogen woord. Voorlopig wil men twee keer per jaar een kumpulan houden en staat de volgende gepland in november 2013. Hierdoor bevestigt men dus weer de stelling: ***als je je zaakjes goed voor elkaar hebt, is succes niet ver weg.*** Meer informatie op de website: <http://www.indischeharderwijkers.nl>

Korte berichten

420 meter rijsttafel

Op 12 juli 2013 zal Lonny Gerungan een recordpoging doen voor de langste rijsttafel ter wereld en hoopt daarmee een vermelding in het Guinness Book of Worldrecords. Het spektakel zal plaatsvinden op het marktplein in Ede. De opbrengsten gaan naar de stichting Child Support Indonesia (voorheen Anak Asuh). Lonny is hiervan de ambassadeur. Naast de rijsttafel zijn er tal van optredens van bands en andere artiesten, die het geheel een festivalachtige allure zullen geven. In totaal zullen er 1250 magen gevuld worden.

“In eerste instantie gingen we er vanuit dat het voor de recordpoging genoeg was om aan een tafel van 300 meter 900 mensen te laten eten”, vertelt Lonny. “Echter, het aantal

kaarten hiervoor was in zo’n razendsnel tempo uitverkocht, dat we het aandurfdan om er nog een schepje bovenop te doen. En die uitbreiding met 350 mensen was ook in no time uitverkocht. Pffff, waar zijn we aan begonnen”. Lonny gaat negen gerechten maken. “Hoeveel ik daarvoor moet inkopen? Hahaha, dat wil je niet weten..... Maar we gaan ervoor!” Hij hoopt dat er een vertegenwoordiger van het Guinness Book aanwezig zal zijn, maar is dat niet zo, dan is er in ieder geval een notaris bij, die de zaken officieel zal noteren. Hopelijk is het goed weer.

Natuur Indonesië officieel tot de mooiste ter wereld

Een onderzoek van het World Economic Forum (WEF) wordt de natuur in Indonesië beschouwd als een van de mooiste ter wereld. Het land prijkte op de zesde plaats op de ranglijst, wat vier plekken hoger is dan het onderzoek van een jaar eerder. De Indonesische minister van Toerisme en Creatieve Economie, Mari Elka Pangestu, zei dat ze heel tevreden was met deze plaats en voegde eraan toe dat het een basis zal zijn om het toerisme verder te ontwikkelen.

En ook op de wereldranglijst van toerisme is Indonesië vier plaatsen opgeschoven en staat nu op plaats 64. Het ministerie zal zich toeleggen op het opzetten van zeven thematische tours, waarvan er drie gerelateerd zullen zijn aan zee en strand en verder voor ecotoerisme, sportieve vakanties en cruises. De verwachting is dat Indonesië de komende jaren verder zal stijgen op de lijst van gewilde toeristische bestemmingen.

Indoclub in Amsterdam

In Amsterdam is een leuk initiatief gestart. In het "Huis van de wijk België" kunnen Indische mensen elkaar elke vrijdag ontmoeten in een

ontspannen sfeer om met elkaar te ngobrollen, film kijken, muziek maken lekker te snoepen, het kan allemaal. De entree is gratis en de vrije inloop is van 20.00 tot 22.30 uur. Van tevoren even aanmelden is wel raadzaam. Iedereen is welkom. Vind je het leuk om eens een keer iets te doen (bijvoorbeeld een keer hapjes maken of iets dergelijks), dan wordt dat zeer op prijs gesteld. Het adres is: Hageland 117-119, Amsterdam - Nieuw Sloten. E-mail: deindoclub@gmail.com.

Stageplaats voor het project "Recording the Future"

Voor 2013 is er nog een stageplaats beschikbaar binnen het audiovisuele project "Recording the Future". Dit project wordt uitgevoerd door het KITLV (Koninklijk Instituut voor Land-Taal- en Volkenkunde). Hierin werken zij samen met het Indonesisch Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek (LIPI) en Offshore Streams in Jakarta. Het project is erop gericht om het dagelijks leven in Indonesië vast te leggen, waarvoor er op vier locaties zal worden gefilmd. Doel van de stageplaats is om linken te leggen tussen de opnames en andere (audio-)visuele bronnen. Van de stagiaire wordt verwacht dat hij of zij oud film- en fotomateriaal opzoekt en inventariseert, dat betrekking heeft op dezelfde locaties als waar dan gefilmd gaat worden. Die oude beelden zullen gebruikt worden voor een historische verdieping van het project. Het materiaal moet worden opgezocht bij het KITLV in Leiden, bij andere archief instellingen en via het internet. Gedacht wordt aan een student (HBO

of Universitair), studierichting sociale wetenschappen, geschiedenis, media studies, museologie of cultureel erfgoed. Duur van de stage is twee maanden en de stagevergoeding bedraagt € 300,00 per maand, fulltime. Achtergrondinformatie:

<http://www.kitlv.nl/home/Projects?id=20>. Nadere informatie bij Fridus Steijlen: steijlen@kitlv.nl.

Java per trein

Waar men in de tweede helft van de 19^e eeuw in de rest van de wereld druk bezig was met het aanleggen van spoorwegen, werd er in Nederlands-Indië slechts geredetwist. Voordelen, nadelen, wat de inlanders er wel of juist niet van vonden en wat dies meer zij. Maar in 1863 kon de particuliere Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij met een concessie toch aan de slag.

Bijna 30 jaar later dan in Nederland werd een begin gemaakt aan de aanleg van wat bijna 5000 km spoorlijn zou worden, waaraan al gauw ook de Staats Spoorwegen en een aantal kleinere particuliere maatschappijen deelnamen. In de loop der jaren talloze buitengebruik-stellingen en verwaarlozingen ten spijt, ligt er nu op Java nog steeds een spoortraject dat voldoende is om er een complete rondreis mee te maken. Momenteel zijn de Indonesische Spoorwegen zelfs druk bezig met een groot investeringsproject. In datzelfde beeld past ook de grootscheepse restauratie met Nederlandse hulp van het spoorwegmuseum in Ambarawa.

Onder andere het rijdend materieel is er goed onder handen genomen en het spoortraject heeft momenteel twee lijnen vanuit Ambarawa die met een stoomloc te bereizen zijn. Tijdens de rondreis wordt overnacht in comfortabele hotels in de steden die aangedaan worden.

Wat kunt u tijdens de rondreis verwachten? Modern materieel en reizen per "executive class", maar ook met historisch materieel. Lezingen en excursies onderweg, bezoek aan fraai industrieel erfgoed, bezichtiging van koloniale architectuur, maar ook een aantal excursies naar erevelden, oorlogsmonumenten en plekken die belangrijk zijn geweest in de recente wederzijdse geschiedenis van Nederland en Indonesië. En dan zijn er natuurlijk ook de fraai gerestaureerde monumentale spoorwegstations, bruggen en viaducten, die soms ware staaltjes zijn van ingenieurskunst. Als vertrekdatum staat 21 september 2013. De reis duurt 21 dagen uit-en-thuis (vertrek vanaf Schiphol Airport)

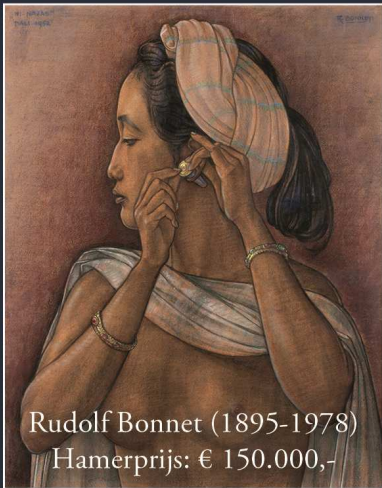
De prijs bedraagt € 2875,00, incl. alle overnachtingen en vervoer, voor één persoon vol pension. Enkele excursies zijn niet inbegrepen; zie hiervoor het programma van dag tot dag op de website. Niet inbegrepen zijn ook de reserveringskosten, calamiteitenfonds, vluchttoeslagen, brandstoftoeslagen, verzekeringen, gekozen extra's en private uitgaven. Voor alle verdere informatie en reserveringen, zie: <http://www.voyageculture.nl/reizen/indonesie/java-per-trein.html>.

Rectificatie

In de editie van mei plaatsten wij een artikelje betreffende de Beachwalk Shoppingmall in Kuta op Bali, onder de titel "Architectonische verrassing". Hierbij heeft de redactie helaas verzuimd om toestemming aan de auteur te vragen en haar naam te vermelden. Het artikelje was van de hand van Petra Moerbeek. Sorry Petra, maar uit ons enthousiasme over het leuke stukje, is dit voortgekomen. Mea culpa. *Redactie Nieuwsbrief*.

ZEEUWS VEILINGHUIS
GEVRAAGD:
INDISCHE SCHILDERIEN

Rudolf Bonnet (1895-1978)
Hamerprijs: € 150.000,-

Herengracht 74, 4331 PX Middelburg
Tel. 0118 - 650 680
www.zeeuwsveilinghuis.nl

(advertentie)

Recept van de maand: Udang besar pangang

Gebakken grote garnalen in een pikante roomsaus (4 personen)

Ingrediënten:

40 grote gamba's of cocktailgarnalen, gepeld en zonder kop. 4 grote rode uien, 6 teentjes knoflook, 3 rode lomboks, 2 el. honing, 2 tl. serehpoeier, mespunt witte peper, 2 tl. ketoembar, 1 tl. djintan, 2 tl. koenjit, 8 kemirienoten, 2 tl. djahé, 200 gram geraspte kokos, 2 visbouillonblokjes, 1,5 dl. koksroom of ongeslagen room, sap van 1 limoen, olie om in te bakken.

Bereiding: Snijd de uien, lomboks en knoflook fijn. Rooster de kemirienoten

even in een droge koekenpan en maal ze daarna fijn (hakmolentje van staafmixer). Verhit olie in een wok en fruit de uien, komboks en knoflook tot de uien glazig zijn.

Voeg dan de kemirie, bouillonblokjes en overige specerijen toe. Even goed mengen en dan de honing, limoensap en de kokos toevoegen. Doe er ca. 1/2

liter water bij en breng aan de kook. Laat ongeveer 10 minuten zacht doorpruttelen. Neem dan de wok van het vuur en meng de room erdoor, even goed roeren. Zet de wok terug op de hittebron maar vooral NIET meer laten koken, anders gaat het schiften. Steek nu de garnalen aan satéstokjes, bestrijk de met een kwastje met olie en rooster ze ca. 2 minuten onder de voorverwarmde grill in de oven. Bij gebruik van een contactgrill is 10 tot 15 seconden voldoende. Schenk nu de saus over de borden en leg de garnalen er bovenop. Garneer met wat peterselie. Lekker met witte rijst en atjar ketimoen. **Selamat makan.**

Nooit meer buigen verhaal van een verloren verleden door: Marielle Saegaert

Dit is het waargebeurde levensverhaal van 'Ruby' H. *"Misschien komt het wel heel anders uit dan we denken, maar hoe dan ook, waarden zullen we het leven dan!"* schreef ze hoopvol in 1945 in haar oorlogsdagboek in het Jappenkamp, waarin ze toen geïnterneerd was en waaruit geciteerd wordt. Ze had toen niet kunnen vermoeden hoe haar leven uiteindelijk zou lopen en ze zal de tragedies in haar leven ook niet gewaardeerd hebben. Uiteindelijk verliest ze al haar herinneringen aan de enige tegenstander in haar lange, bewogen leven waar ze wel bang voor was.

Ze zat op de bank naar buiten te kijken. Het leek of ze de omlaag dwarrelende sneeuw bewonderde, zoals we vroeger altijd deden. "Mooi hè", zou ze dan zeggen en samen keken we dan nog seconden lang verder, voordat we aan tafel geroepen werden. Nu zat ze op de bank alleen, opgesloten in haar bijna geheel afwezige gedachten. Ze keek wel naar de sneeuw, maar zag het niet meer.

Jaren geleden mocht ik voor het eerst haar kampdagboek inkijken. Bijzonder, want "mam" heeft het niet graag over

haar kampverleden. Over Indië vertelde ze graag, zolang het maar niet over Tjihapit en Ambarawa en over de Jappen gaat. In mijn debuutroman dat het levensverhaal van de dappere 'Ruby' beschrijft, citeer ik uit de originele en zeer indrukwekkende kampdagboeken.

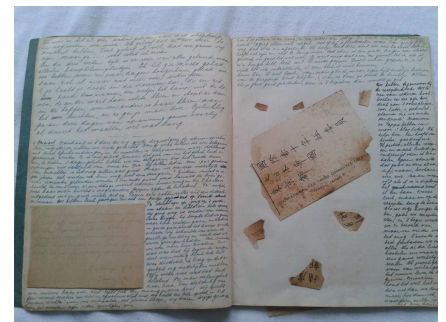
Mijn vader was een klein jongetje dat zorgeloos opgroeide in Bandoeng toen 'Ruby' daar geïnterneerd was. Zij opgesloten in het kamp en mijn vader vrij spelend in de lanen van Bandoeng. Jaren later, midden zeventiger jaren op vakantie in Ierland, leerden mijn ouders Ruby kennen. Een gedeeld verleden; een gedeeld gemis. Uit respect voor haar wilde ik haar verhaal zo waarheidsgetrouw weergeven, maar daarvoor had ik de hulp van andere mensen nodig. Wie kon mij bijvoorbeeld vertellen over haar jeugd in Indië? En over de ervaringen in de Jappenkampen?

Het was haar vriendin Helen, geboren en getogen in Indië en samen met Ruby geïnterneerd geweest in de kampen, die mij het meest kon vertellen. Helen kende haar als geen ander. "In 1937 kwam ze aan in Indië vanuit Nederland, waar ik – blond en blauwe ogen – nog nooit was geweest. Ze was een stug kind. Ik dacht: dat komt vast dor de kou daar". Later begreep Helen pas waar die houding vandaan kwam. Ruby had in Nederland in kindertehuizen gewoond,

omdat haar familie niet meer voor haar kon zorgen. "Ik was gewend aan een warm gezinsleven; Ruby allerminst". In Indië fleurde Ruby helemaal op en genoot ze van een gelukkige jeugd. Totdat de oorlog uitbrak.

Helen kan wel goed over haar kampverleden praten. "Iedereen gaat er weer anders mee om. Van grote invloed was ook de leeftijd waarop je in het kamp zat. Mijn kleine broertje was acht jaar toen hij het kamp in ging en het heeft hem voor de rest van zijn leven erg getekend".

Helen vertelt graag hoe stoer Ruby was en hoe ze 'voor de duivel nog niet bang was'. "Ik was zelf altijd veel doordachter dan Ruby. Ze kon behoorlijk roekeloos zijn. Maar ik vond het wel stoer dat ze voor niemand bang was. Je ziet het aan haar gezicht op de foto op de omslag van het boek.

Zo is ze haar hele leven gebleven; tenminste, tot aan haar ziekte dan". Tijdens een van de lange telefoongesprekken waarin Helen mij zo geduldig te woord stond, vertelde ze over de bevrijding en hoer de meisjes weer met zo zorgeloos als voorheen van het leven genoten. "We hadden ons verstand gewoon op nul gezet. Waar onze ouders nog bang waren, voorzichtig ook vanwege de Bersiap, was onze levenslust en ons geluk om weer vrij te zijn, met geen mogelijkheid in te tomen". Zo vaak als

ze konden gingen de meisjes naar de dansavonden die georganiseerd werden. “Een van onze lievelingsliedjes was: ‘Don’t fence me in’, van Bing Crosby. Met zo’n titel was een beter lijflied ondenkbaar”.

Terwijl Ruby nog steeds naar de sneeuw keek, zette ik tegen beter weten in maar verblind door hoop, een CD op van Bing Crosby. Dat ene liedje..... zou ze het nog herkennen? Ik had wel eens gelezen dat juist muziek bepaalde herinneringen bij deze patiënten naar boven kon brengen, waar gesproken woorden dat niet meer kunnen. Ruby leek voor zover ze

auteur Mireille Saegaerts

dat kon zijn, opgewekt. Minder verloren dan andere dagen. Ik zette de muziek aan en wachtte hoopvol af.

“Oh, give me land, lots of land under starry skies above...” Crosby’s warme stem galmde door de kamer. Mijn moeder zat tegenover Ruby en pakte haar hand vast. Ruby glimlachte en keek haar – als altijd dankbaar voor een liefkozend gebaar – aan. Toen begon ze plotseling zachtjes te zingen: *“...Don’t fence me in. Let me ride through the wide open country that I love. Don’t fence me in...”*

Dit indrukwekkende boek over het levens-verhaal van Ruby is overal verkrijgbaar. Prijs: € 18,95.

Gedicht

De auteur en dichteres Mary-Jane Sahanaja (1971) beschrijft in haar gedichtenbundels **“Mijn waarheid”** en **“Verlossing van de schaamte en de schuld”** als jongste dochter van een KNIL-er, hoe haar vaders stille verdriet

van invloed is geweest op haar leven. Ze kent een verleden van misbruik en mishandeling, waarover zij openhartig schrijft zonder afbreuk te doen aan haar liefde voor haar ouders. Mary-Jane heeft de redactie van de NICC

door: Mary-Jane Sahanaja

Nieuwsbrief toestemming gegeven en voelt zich zeer vereerd voor het publiceren van haar gedichten. Haar gedichtenbundels zijn te bestellen bij Bol.com en Uitgeverij Free Musketeers: www.freemusketeers.nl

Bevrijding

Een geheime deur

In mijn slaapkamerkast

Een trap

Leidt naar beneden

In de gang staat een kist

Ik volg het pad

Alsof ik altijd al

Van het bestaan af wist

Het deksel

Open ik

Weer een trap naar beneden

Ik ben hier eerder geweest

Niet eens

Zo lang geleden

In de volgende gang

Voel ik me opeens bang

De angst voor

Mijn achtervolgers

Is heel erg groot

Ik moet rennen

Als hij mij vangt

Betekent dat

De dood

Aan het eind zie ik

Een klein raam

Op de een of

Andere manier weet ik

Door het raam

Te gaan

Ik sta nu boven

Op het gebouw

En voel ik me bijna vrij

Nog eerst naar beneden

Klimmen naar de straat

Eindelijk bevrijding

En angst

Die mijn hart verlaat

Bundel: *“Verlossing van de schaamte en de schuld”*, 2009.

Wel eens gedacht aan adverteren in deze Nieuwsbrief?

Vraag vrijblijvend onze gunstige advertentietarieven aan!

info@indisch-centrum-den Haag.nl

Boekbespreking, e-Books, CD & DVD, presentatie & signeren

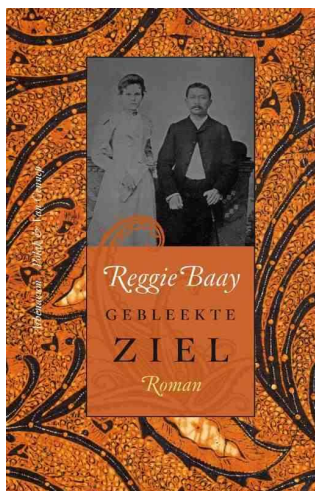
Berichten van 612 aan het thuisfront

- **Evert van der Molen.** De schrijver is geboren in 1917 als zoon van een binnenschipper. Hij behaalt het onderwijzersdiploma, maar kan in Nederland in de jaren '30 door de crisis niet aan de bak komen. In Medan wel: daar krijgt hij werk aan de Christelijke MULO en in 1939 vertrekt hij vol goede moed naar Nederlands-Indië. Alles loopt echter heel anders dan hij het zich had voorgesteld. Het uitbreken van de oorlog in Nederland haalt een streep door zijn voorgenomen huwelijk.

Daarna zorgt de val van Indië ervoor dat hij krijgsgevangene wordt en in een Jappenkamp terecht komt. Drie en een half jaar zal hij in totaal vijftien kampen doorbrengen, op Java, Thailand en Japan. *Adviesprijs: € ???*

Gebleekte ziel – Reggie Baay. De jonge en intelligente Nyoman Darma, zoon van een Balinese edelman komt in 1879 aan in Amsterdam in het "land van de overheerser". Geschokt door

de Hollandse kou, staart hij verbijsterd in de rijk gevulde etalages van de winkels in de Kalverstraat. Hij leert braaf de rijtjes jaartallen van de belangrijke Nederlandse historische gebeurtenissen. Wat hij niet wet, is dat de autoriteiten hem beschouwen als een gevaar voor de stabiliteit in Nederlands-Indië. Om dit gevaar te neutraliseren is hij voor zijn studie naar Holland gestuurd en zijn privéleer heeft de opdracht gekregen om hem te "bleken en te ontdoen van zijn inheemse identiteit". Eenmaal terug in zijn geboorteland maakt de twijfel zich van hem meester. Hij is te "blank" voor zijn landgenoten en te "donker" voor de blanke elite. Wie is hij en aan welke kant staat hij? De keuzes die hij dan maakt, leiden uiteindelijk tot een dramatische ontknoping. *Adviesprijs: € 12,99.*

De correspondentie - Louis Couperus. Ondanks zijn grote hekel aan corresponderen, moet Couperus vele

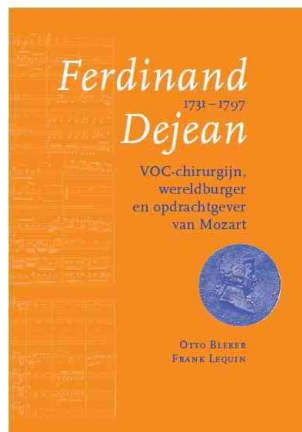
duizenden brieven, briefkaarten en ansichten verstuurd hebben. Het grootste deel hiervan is verloren gegaan. Na een intensieve speurtocht zijn uiteindelijk meer dan 1400 documenten teruggevonden, waarvan ruim de helft nooit eerder is gepubliceerd. De ontdekte brieven doen een nieuw licht schijnen op het werk en de persoonlijkheid van Couperus. Onderhandelingen over honoraria en de verkoop van romans, zijn omgang met familie en vrienden en het ontstaan en de vorderingen van zijn meesterwerken komen uitgebreid aan bod.

Deze uitgave verschijnt ter gelegenheid van de 150^e geboortedag van Couperus die zich ontwikkelde tot een van de meest kosmopolitische schrijvers uit onze literatuur. *Adviesprijs: € 59,95.*

Ferdinand Dejean – Otto Bleker en Frank Lequin. Mozart noemde zijn opdrachtgever voor het componeren

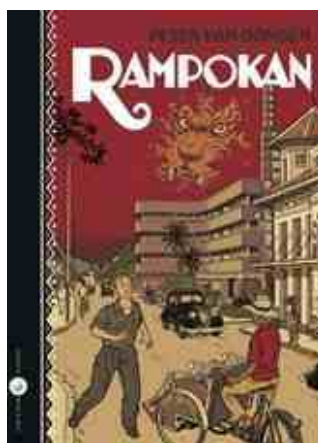
van drie fluitconcerten en een aantal fluitkwartetten de "Indiaanse Hollander". Maar hij was geen Indiaan en ook geen Hollander. Frank Lequin ontdekte in 1981 zijn ware naam: Ferdinand Dejean.

Dit boek is het resultaat van een boeiende speurtocht, opgeschreven in een boeiende biografie. Dejean was een chirurgijn in dienst van de VOC en werd later stadschirurgijn van Batavia en kwam terecht in een fascinerende wereld van weelde, rijkdom en armoede, vriendjespolitiek en corruptie. Met zijn scherpe observaties gaf hij een pijnlijk beeld van de stand van de geneeskunde in de 18^e eeuw. *Adviesprijs: € 29,50.*

Rampokan - Peter van Dongen. Nadat Indonesische nationalisten in 1946 de Republiek Indonesia hadden uitgeroepen, vertrekken troepen-schepen met vrijwilligers en dienstplichtigen vanuit Nederland naar de Oost om daar de orde te herstellen. Johan Knevel en Erik Verhagen, twee vrijwilligers keren terug naar het land waar ze opgroeiden. Johan wordt gedreven door zijn verlangen naar Tempo Doeloe, terwijl Erik partij kiest voor de Indonesische communisten. Onder andere omstandigheden waren ze misschien vrienden geworden. Toch neemt Johan, als Erik om het leven komt, zijn plaats in bij de rebellen – tegen wil en dank. Een wereld staat op

het punt te verdwijnen... de tijger is los!

Monumentaal tweeluik over oorlog, verlies en idealen in het teken van het traditionele tijgergevecht, de Rampokan. Wee het land als de tijgers en panthers weten te ontsnappen. *Adviesprijs: € 24,90.*

Furniture from the Netherlands East Indies – Dave van Gompel, Joost Hoving en Reinier Klusener. Het tropenmuseum heeft een van de grootste en belangrijkste collecties meubilair uit voormalig Nederlands-Indië.

Furniture from the Netherlands East Indies 1600-1900
A HISTORICAL PERSPECTIVE
BASED ON THE COLLECTION OF
THE TROPENMUSEUM

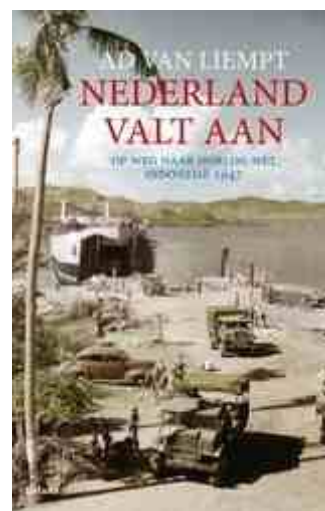

De collectie is een document uit een relatief onbekende periode uit de geschiedenis van de Nederlandse binnenhuisarchitectuur. Het boek toont de hoogtenpunten van deze collectie en belicht belangrijke

aspecten van het sociale en huiselijke leven in de vroegere kolonie. Daarnaast gaat het dieper in op het technisch onderzoek naar deze zogeheten ebbenhouten meubelen. Een opzienbarend boek met schitterende foto's. Engelstalig. *Adviesprijs: € 25,00*

e-Books, CD & DVD, Presentatie & Signeren

Nederland valt aan – Ad van Liempt. Twee jaar na de bevrijding trok Nederland ten oorlog. Met 100.000 soldaten, aan de andere kant van de wereld.

Het was juni 1947. Het doel was de Republiek Indonesië te onderwerpen en de economische belangen van Nederlandse bedrijven veilig te stellen. De oorlog werd niet voor niets 'Operatie Product' genoemd, al moesten we van onze regering, onder dwang van de VN spreken van een 'politieke actie'. Waarom begaf Nederland zich in die oorlog? Hoe kwam het dat een grote meerderheid van de bevolking erachter stond? En dat velen vonden dat het veel eerder en veel harder had gemoeten? Over de aanloop naar de oorlog in Indonesië heeft Ad van Liempt alle mogelijke documenten achterhaald,

brieven, dagboeken, notulen, geheime notities. Uit zijn meeslepende beschrijving wordt duidelijk dat niemand in staat was het onheil te keren: na de vernedering door Duitsland zouden we de wereld eens laten zien wat we konden. Het liep uit op een dramatische periode, die diepe wonden heeft geslagen in individuele levens en in de Nederlandse

samenleving als geheel. Om nog maar te zwijgen van het enorme leed dat de Indonesiërs is toegebracht. Met Nederland valt aan heeft Ad van Liempt opnieuw een schokkend en opzienbarend boek over oorlogvoerend Nederland geschreven. In juli 2012 zond de NTR de gelijknamige documentaire uit. *E-book, adviesprijs: € 14,99.*

De in deze rubriek besproken boeken, CD's en DVD's zijn verkrijgbaar bij de Internet Boekhandel Van Stockum in Den Haag of bij de erkende boekwinkel, tenzij anders vermeld

www.vanstockum.nl

CREAPRO VERTALINGEN

Den Haag

(official sponsor van Stichting Nederlands Indisch Cultureel Centrum)

*Vertalingen van en naar alle talen en de moedertaal
Speciaal: technisch, medisch, juridisch en commercieel
Snelheid en kwaliteit tegen een redelijke prijs*

SINDS 1989 HET VERTAALBUREAU DAT U ZORGEN UIT HANDEN NEEMT

Galileïstraat 18 - 2561 TE Den Haag - tel: 070-362 05 89 * - fax: 070-362 56 64

@: creapro@worldonline.nl

W: www.creapro.myplaces.nl

DAT IS ANDERE TAAL...!

(advertentie)

Het laatste schooljaar

door: Chinook de Deugd

Ik ben nu 12 en ga komend schooljaar naar het voortgezet onderwijs. Nu zit ik nog (heel even maar) op de basisschool. Ik doe het Montessori onderwijs. Het verschil met regulier onderwijs is dat wij heel zelfstandig werken en elkaar helpen in plaats van dat we alle stof door de juf of mees aangeboden krijgen. Wij zitten in zogenaamde combinatieklassen met 2 verschillende leerjaren bij elkaar. Wij hebben dus nu de combinatie groep 7 en 8. Dit is het laatste schooljaar voor mij en de rest van groep 8 op de passe-partout.

De gedachten dat dit het laatste jaar is, dan denk je dat het best snel gaat ondanks de ups en downs. Dit jaar is waarschijnlijk het meest hectische jaar gezien wat er bijgehouden moet houden. Het jaar van de musical en dat ik een nieuwe school moet kiezen. Ik ben jammer genoeg een van de weinigen die naar vwo op het Alfrink gaat. De musical was in het begin echt

een rommel maar naarmate de tijd vordert, wordt het telkens beter maar de juffen zijn nog steeds erg gestrest (wat best leuk kan zijn). Iedereen kijkt uit naar het optreden maar sommige zijn nog best zenuwachtig dat is logisch.

Het begin van het schooljaar was eigenlijk het zelfde als vorige jaren, zoals werkweek en het verkeersexamen van groep 7 met de gebruikelijke verzinsels en gebeurtenissen.

Op werkweek waren er natuurlijk ook kinderen die andere bang maakten of overliepen (ik heb niks gedaan hoor, sshhh). Bij het verkeersexamen van groep 7 kwamen de gebruikelijke verzinsels ook voor zoals een potloodventer (???) Dit jaar heeft groep 7 weer aardig wat fantasie.

Richting het midden van het schooljaar begon ik met de musical. De musical begon nogal matig maar het werd wel telkens beter een iedereen is nu erg enthousiast over de musical. De musical is op dit moment een van de belangrijkste dingen. De juf van de andere klas kan zo binnen komen iets aan iemand vragen zonder dat ik er iets van weet. Het is altijd een geheim wat de naam van de musical is maar dat duurt maar een week of 2 voor dat iemands zijn script laat liggen of de naam hardop zegt (dus de hele school

kent de naam van de musical al). Het laatste jaar op de basisschool is erg leuk. Bij de gedachten naar een nieuwe school te gaan of vrienden

achterlaten op de oude en de juf die je iedere dag hebt want dan wordt het een juf of meester die je voor elke les krijgt. Weer de jongste zijn.

En als je de keuze hebt tussen een school die goed aanvoelt en je aanstaat en een school die dichtbij staat kies dan altijd voor de school die goed aanvoelt. En ook al moet je zoveel achterlaten, je kunt ook denken dat je klaar bent voor de volgende stap en dat je altijd iets moet opofferen om betere en andere dingen te krijgen.

Kort samengevat: het laatste jaar basisschool is meer musical dan school. Op werkweek moet je overlopen en proberen niet gepakt te worden en andere kinderen bang maken en groep 7 weet altijd wel weer iets te verzinnen.

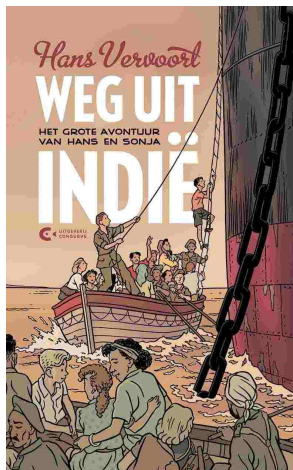
Korte berichten

Wij zijn op zoek naar jong aanstormend talent

In de rubriek *"Just4Kids"* hebben we dit jaar al aandacht besteed aan jong talent. Zo plaatsten we een artikelje over twee meisjes die Indonesische dansen leerden en daar zelfs al mee op het podium stonden. Heb jij nou ook zo'n talent? Kan je goed gitaarspelen en treed je ook op? Of ben je een tenniskampioen in de dop, een goed biljarter of kan je heel goed dansen of zingen? Misschien ben je wel een hele goeie chef-kok, of een kunstschilder of tekenaar. Misschien ook wel een..... Kortom, alle jonge supertalenten van ca. 8 tot ca. 14 jaar oud willen we voor het voetlicht zetten. En wij willen dat aan iedereen vertellen. Als je zelf niet zo heel goed kan schrijven, vraag dan of jouw ouders een stukje willen insturen met een fotootje erbij. Of je stuurt jouw verhaal gewoon naar de redactie, dan maken wij er samen met jou een leuk geheel van. **Stuur je reacties dan naar:** info@indisch-centrum-den Haag.nl **DOEN HOOR.....!!!**

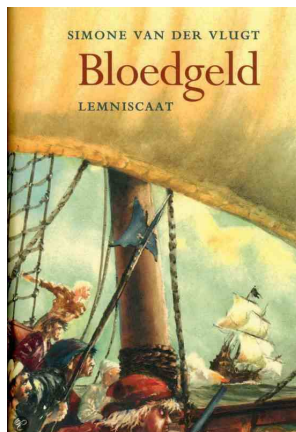
Boeken, e-books / cd / dvd

Weg uit Indië – Hans Vervoort. Het grote avontuur van Hans en Sonja. Met tekeningen van Peter van Dongen. Hans en Sonja wonen in Indië, als de oorlog uitbreekt. Holland is bezet door Duitsland, horen ze van hun ouders, maar Indië zal zeker vrij blijven. Wat een schrik als Japan toch Indië aanvalt en bezet in 1942. De kinderen komen met hun moeder in een Jappenkamp terecht, waar rake klappen vallen en elke dag een

gevecht is tegen honger en ziekte. Als de Japanners na drie jaar verslagen zijn komen ze weer vrij en dan begint meten een nieuw avontuur. De Hollanders zijn meer dan 300 jaar de baas geweest in Indië, maar nu komt de Indonesische bevolking in opstand. Heel vee; Hollanders en Indische mensen van gemengd bloed worden door de revolutionairen vermoord. Zelfs kinderen van de leeftijd van Hans en Sonja en nog jonger; ja zelfs baby's. Iedereen probeert te vluchten. Zo ook Hans en Sonja. Weg uit Indië. Een gevaarlijke tocht begint. Zal het ze lukken om uit Indië te komen? *Voor kinderen vanaf 10 jaar. Paperback. Adviesprijs: € 17,99.*

Bloedgeld - Simone van der Vlugt. Over het leven en belevenissen van een scheepsmaat aan boord van een VOC schip in 1653. Reinout monstert aan op de "Hollandia" en raakt al snel

gewend aan het harde leven aan boord. Hij maakt carrière aan boord en nadat er muiterij is uitgebroken aan boord, is het bijna vanzelfsprekend dat Reinout het bevel overneemt. Hij besluit mom als zeerover een bestaan op te bouwen. Uiteindelijk wordt hij na veel avonturen en omzwervingen gevangen door Michiel de Ruyter en tot de galg veroordeeld. Lutske Martensdochter, een meisje dat hij heeft leren kennen en die in Amsterdam grote rijkdom heeft verworven, weet de beul om te kopen en hem zodoende te redden. *Voor kinderen vanaf 13 jaar. Gebonden boek. Adviesprijs: € 16,95.*

Wambo – Piet Prins. Deze omnibus bevat de delen: Wambo de jonge Papoea, Wambo de zwarte zwerver en Wambo vindt het geluk.

De geliefde en populaire serie Wambo is al meer dan 20 jaar uitverkocht, maar nu zijn de bekendste drie delen in één omnibus uitgebracht. In de binnenlanden van Irian Djaja (West-Papoea) vinden we een nederzetting van een Papoeastam. Hier leeft Koreiso met zijn gezin. De angst voor boze geesten, bezweringen en tovenarij beheerst het leven van de stamleden. Op een dag wordt het dorp wreed overvallen door de sterke Kitoestam. Wambo en zijn pleegzusje Sirja worden meegenomen. Na een

moedige ontsnapping volgt een lange tocht door het oerwoud vol gevaar. Tenslotte komt Wambo terecht bij een zendingspost. Wambo voelt zich daar erg thuis. Maar als Wambo iemand tegenkomt die een bezwering over hem uitspreekt, moet hij wel gehoorzamen. Hij moet de Kitoestam helpen de zendingspost te overvallen... *Kinderboek. Adviesprijs: € 18,75.*

Rood kleurde de rivier Indonesië – Peter Vervloed. Indonesië heeft zich onafhankelijk verklaard. Het Nederlandse leger probeert met harde hand de macht over de oude kolonie te behouden.

Bij een zo'n actie wordt Saih's vader vermoord. Een Nederlandse soldaat weet Saih te redden en deze sluit zich daarna aan bij de verzetsstrijders. Al gauw krijgt hij een opdracht, maar daarbij komt hij voor een verschrikkelijke keuze te staan. Dit verhaal speelt zich af op West-Java in 1947. *Een leesboek vanaf 8 jaar. Adviesprijs: € 12,95.*

De in deze rubriek besproken

Boeken, e-books, CD's en DVD's

kun je bestellen bij: www.paagman.nl

paagman

*Kinderboekwinkel *Villa Paagman**

Recept

Lemper - Gevulde rijstrolletjes.

Voor ca. 10 stuks heb je nodig:

Ingrediënten:

Blokje santen van 40 gram, 250 gram kleefrijst (bras ketan, is gewoon te koop bij de toko), snufje zout.

Voor de vulling: 200 gram rundergehakt (mag ook met kip of kalkoen), 1 grote rode ui, 2 knoflookteentjes uit de knijper, 1 tl. ketoembar, 1 tl. djintan, 1 tl. koenjit, 1 el. gula Djawa (palmsuiker, maar bruine suiker mag ook), 30 gram santen van een blok, 1 tl. sambal badjak en wat olie om in te bakken.

Bereiding:

Breng ca. 4 dl. water aan de kook met de 40 gram santen en een snufje zout. Roer tot de santen is opgelost en kook hierin de kleefrijst gaar en heel zacht met deksel erop.

Maak intussen de vulling. Snipper de ui heel fijn en fruit samen met het gehakt en de knoflook in de wok in een scheut olie. Doe nu de andere specerijen erbij en bak zachtjes door tot er een mooie dikke saus ontstaat.

Doe nu de santen en 2 dl. water erbij en laat ca. 20 minuten heel zacht pruttelen. Pas op voor aanbranden, dus regelmatig blijven roeren. Leg nu 10 velletjes magnetronfolie van 20 x 20 centimeter op het aanrecht. Verdeel de kleefrijst in 10 gelijke porties en spreidt ze op de folies als een dunne plak. Laat links en rechts 3 cm. plastic over. Verdeel dan de

vulling over de tien rijstplakken in het midden over de breedte van de rijst. Vorm nu met behulp van het plastic van de rijst met vulling een strak rolletje. Draai nu de uiteinden (3 cm) goed dicht en laat in de koelkast opstijven. Voor het opdienen even in de magnetron en smullen maar. Doe er een ketjapsausje of een Gula Djawa-sausje bij. **Selamat Makan.**

Agenda

Open Kinderatelier – Op iedere zondagmiddag

In het Haagse Gemeentemuseum is elke zondag voor kinderen vanaf 5 jaar de mogelijkheid om aan een leuke workshop mee te doen. Het is gratis en ieder kind mag zelf weten wat hij of zij voor kunstwerk wil maken. En dat mag je dan natuurlijk ook mee naar huis nemen. Er is professionele begeleiding aanwezig van een museumdocent of beeldend kunstenaar. De workshop is van 12.00 tot 16.00 uur en je mag binnenkomen wanneer je wilt. Het Gemeentemuseum ligt aan de Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag, Tel: 070-3381111.

PIXAR – 25 years of animation.

Tot en met 27 oktober kun je de tentoonstelling PIXAR bezoeken, die gaat over het 25 jarig jubileum van de tekenfilmstudio, waar onder andere de bekende films Toy Story, Finding Nemo, Wall-E en UP gemaakt zijn. Meer dan 500 originele tekeningen en kunstwerken, geselecteerd uit de enorme verzameling van PIXAR studio's zijn hier te bewonderen. Laat je meevoeren op ontdekkingsstocht langs de achtergronden van creatieve ontwerpprocessen en kom er achter hoe de ideeën achter de animatiefilms zijn ontstaan en hoe ze tot leven worden gebracht. De tentoonstelling is te zien in de Amsterdam Expo (Zuidas),

PIXAR

25 YEARS OF ANIMATION
AMSTERDAM EXPO
30.05.2013 - 27.10.2013

Gustav Mahlerlaan 24, Amsterdam. Geopend elke dag van 9.00 tot 18.00 uur (vrijdag tot 21.00 uur). Je koopt kaarten voor Amsterdam EXPO voor een specifiek tijdvak, bijvoorbeeld van 11.00-12.00 uur. Je hebt daarmee recht op toegang tot de tentoonstelling binnen dit tijdvak. Eenmaal na de toegangscontrole ben je van harte welkom om – binnen de openingstijden – in de tentoonstelling te blijven zolang als je wilt. Deze “tijdsloten” zorgen voor een betere spreiding van het publiek en dragen eraan bij om je de exposities in Amsterdam EXPO in een aangename en ontspannen sfeer te laten beleven. Zorg er dus voor dat je binnen zo’n tijdslot aanwezig bent. Tickets graag van tevoren bestellen via de website. Zie voor alle verdere uitleg: www.amsterdamexpo.nl/bezoek.

Villa Zebra zomerprogramma Tot en met 1 september kun je in Villa Zebra in Rotterdam deelnemen aan een leuk zomerprogramma. Een en ander is verdeeld over verschillende

leeftijdsgroepen en je kunt meedoen met speurtochten, teken en schilder workshops, sport en spelletjes, leuke ontdekkingsstochten, enz. Tijdens de zomervakantie (20 juli t/m 1 september is Villa Zebra geopend van dinsdag t/m zondag van 12.00 tot 17.00 uur. Je bent van harte welkom. Kom gauw op de website kijken wat er allemaal voor jou te doen is. En zelfs die website is al een ontdekkingsreis. http://villazebra.nl/index_wereld.html

Buitenkampers in het Museon

Nieuwe tentoonstelling over de oorlogsjaren in Indië, waarbij een deel van de mensen in de Jappenkampen werden opgesloten, terwijl een ander deel, dat er wat meer Aziatisch uitzag, daarbuiten mochten blijven; de zogenaamde “Buitenkampers”. Als je kon bewijzen dat een van je voorouders Indonesisch was, dan werd je een Buitenkamper. Later gedurende de oorlog werden de Japanners strenger en werden ook daarvan veel mensen opgesloten in kampen. Deze tentoonstelling gaat over mensen die moesten overleven buiten de kampen. Museon, Stadhouderslaan 37, 2517 HV Den Haag. <http://www.museon.nl>.

Mano

Boeking:

www.thisismano.com
contact@thisismano.com
www.totallykidz.nl - info@totallykidz.nl
www.janvis.nl - info@janvis.nl

Links4Kids

Heel veel leuke **LINKS** voor kinderen:
<http://suara-baru-kecil.jouwpagina.nl>

De **Jeugdwebsite** van de Nederlandse Oorlogsgravenstichting (Ned.-Indië).
<http://www.eenlevenverloren.nl/index.php?go=home.personen@pagenr=1>

Villa Zebra, landelijke jeugdorganisatie
<http://www.villazebra.nl>

Kunstbende, landelijke organisatie met afdelingen in alle provincies voor iedereen van 13 tot en met 18 jaar.
<http://www.kunstbende.nl>

Indisch Herinneringscentrum Bronbeek
www.indischherinneringscentrum.nl

Koorenhuis - Den Haag, cursussen en workshops voor muziek, dans, kunst en theater. <http://www.koorenhuis.nl>

Taman Indonesia, Het leukste kleine Indonesische dierenpark in Nederland.
<http://www.taman-indonesia.nl>

Weblog “Indische Jeugdletteren”
Blog van Marjorie van Putten:
<http://indischejeugdletteren.wordpress.com/over-mij/>

Jeugd Startpagina “Open Start”
<http://jeugd.openstart.nl>

Jeugdbieb, leuke en informatieve website. <http://www.jeugdbieb.nl>

Cultuur, Jeugd, Sport en Media in Vlaanderen, website met van alles.
<http://www.cjism.vlaanderen.be>

Kinderboekenpraatjes. Veel boeken uitzoeken voor elke leeftijdsgroep.
<http://www.kinderboekenpraatjes.nl>

Indische Jeugdboeken, compleet met bestellink. <http://www.antiquariaat-anna.nl/boek/kameleonboeken>

Geef je mening...

Graag willen we weten wat jij van deze rubriek vindt. Wat vind je van de informatie, de onderwerpen, wat mis je nog. En vooral, wil je zelf ook wat bijdragen aan de inhoud van deze rubriek. Dat kan altijd. Laat het ons maar weten en wij zorgen dat jouw mening telt. Ons e-mailadres is: info@indisch-centrum-den Haag.nl

www.stivoro.nl

just4kids: not4kids

DJ GUIDE PARTY AGENDA

dance events, party agenda,
vrijwel alle DJ's
en nog veel meer
overzichtelijk gerangschikt op datum en
op locatie in heel Nederland

www.djguide.nl

de dance & party
informatiesite voor jongeren

Ga je met je ouders op vakantie naar Indonesië?

Maak dan een leuk reisverslagje voor "Just4Kids" met wat foto's erbij
opsturen naar: info@indisch-centrum-den Haag.nl, t.a.v. Juniorredactie NICC Nieuwsbrief

De Gouden Keris (3)

Stripverhaal

door Hugo Driessen

(wordt vervolgd)

De Indische Agenda

LET OP! Sluitingsdatum alle kopij Nieuwsbrief nr. 7 op 4 juni 2013

T/m 1 juli 2013: Chinese Terracotta Army. Een fantastische gelegenheid om kennis te maken met een van de wonderbaarlijkste ontdekkingen van de twintigste eeuw: het Terracotta leger van de eerste keizer van China, Qin Shi Huangdi. Deze tentoonstelling is qua omvang en schoonheid in ons land ongeëvenaard. Meer dan 100 terracotta soldaten met paarden en wagens hebben hun bivak opgeslagen

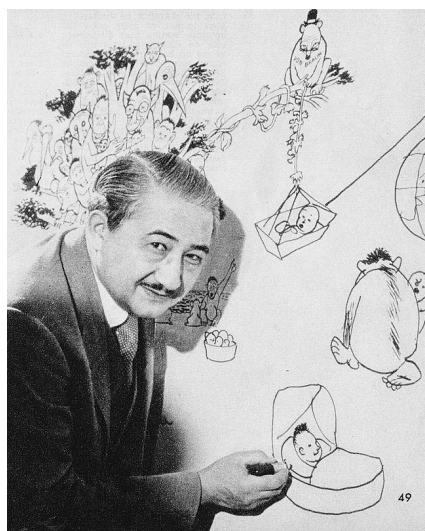

in winkelcentrum New Babylon. Ook zijn er sieraden, gebruiksvoorwerpen en kunstwerken te bewonderen uit de tijd van deze eerste Keizer (246-210 v. Chr.). Niet alleen voor volwassenen, maar ook voor kinderen is deze tentoonstelling bijzonder de moeite waard. Een multimediashow voert hen mee naar die langvervlogen tijden en legt de geschiedenis van het ontstaan van het Terracotta leger bloot. Ook kunnen ze aan de hand van een boekje op speurtocht door de tentoonstelling om het geheim van de krijgers te ontrafelen. In China zijn rond het graf van de Keizer meer dan 8000 terracotta soldaten opgegraven. De locatie: Gebouw New Babylon, Bezuidenhoutseweg naast het Centraal Station, Den Haag. Tijden: winkelopening. Toegang: volwassenen € 12,00; Kinderen tot 12 jr: € 7,50; familieticket (2 volw + 2 kind) € 30,00. Inlichtingen: www.expoterracotta.nl

T/m 25 augustus 2013: Louis Couperus en de Oudheid. Couperus schreef een aantal romans over de klassieke oudheid, waaronder *De*

Komedianten, *De berg van licht* en *Iskander*. Het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden huisvest een tentoonstelling, waarbij men stilstaat bij deze romans van de beroemde schrijver. Het museum selecteerde toepasselijke objecten voor bij de tentoonstelling uit eigen depots. Speciaal voor deze tentoonstelling maakte kunstenaar Elissa Pesapane bij elk boek een potloodtekening, waarop Couperus te zien is met iedere keer een aan de titel gerelateerd voorwerp of thema. De tentoonstelling is te zien in het **Rijksmuseum voor Oudheden**, Rapenburg 28, 2311 EW Leiden, Tel: 071-5163163. Opening: dinsdag t/m zondag 10.00-17.00 uur. Toegang: volw. € 9,50; kind. 5 t/m 17 jr. € 3,00; 65+ € 7,50; museumkaart van toepassing. Info: www.rmo.nl

14 juni t/m 14 juli 2013: Expositie Eppo Doeve. In deze grote overzichtstentoonstelling kan het publiek kennismaken met het oeuvre van een van de bekendste en meest geliefde tekenaars van Nederland:

Eppo Doeve. Te zien zijn een ruime keuze aan spotprenten, illustraties, bankbiljetten, affiches en vrij werk. Voor het eerst worden ook toneelmaquettes, monumentale schilderijen

en televisie-optredens te zien. Daarnaast is **t/m 1 september 2013** in het Persmuseum de prelude te zien van Eppo Doeve: **Crisis in het Persmuseum**. Hier een verzameling spotprenten over de Nederlandse economie. De tekeningen geven een historisch beeld op actuele discussies. De locaties zijn: Overzichts-expositie **Kunstenaarssociëteit Arti et Amicitiae** Rokin 112, 1012 LB Amsterdam, Openingstijden: 10.00 - 18.00 uur, Toegang: niet bekend. **Persmuseum:** Zeeburgerkade 10, 1019 HA Amsterdam. Openingstijden: di. – vr. 10.00 – 17.00 uur. Toegang: volw. € 4,50; kind. t/m 12 jr: gratis; jeugd 13 t/m 18 jr. € 3,25.

21, 22, 23 juni 2013: Pasar Istimewa Cultuurfestival Zeist. Ook dit jaar weer een uitgebreid en aantrekkelijk programma op het driedaags cultuurfestival in Zeist. Naar hartenlust slenteren over de Oosterse markt, lekker eten en drinken op de terrasjes, luisteren naar muziek en kijken naar de exotische dansoptredens. Dit festival wordt gegeven in de Sporthal Dijnslburg en buiten op twee grote pleinen. Er zijn verdeeld over drie dagen optredens van onder andere Massada, Free Line en Edu Schalk, Marabunta, Doña en de Gado's, Riem de Wolff, The Street Rollers, Erwin van Lighten en Band, en nog veel meer. De organisatie is in handen van Wout Nijland. Kijk voor het complete programma op de website. Locatie: **Sporthal Dijnslburg en buiten**, Badmeester Schenkpad 2, 3705 GK Zeist. Openingstijden: vrijdag 13.00-22.30 uur, zaterdag 12.00-22.30 uur, zondag 12.00-20.00 uur. Toegang: volw. € 8,00, 65+/studenten € 7,50, kind 6-12 jr. € 4,00. Vrijdag extra korting 65+: € 4,00. Alle inlichtingen: 0343-517371 www.wnproductions.nl

23 juni 2013: Indische Zomer. De stichting Indisch Erfgoed in Apeldoorn heeft deze Zomer weer een boordevol programma. De aftrap ervan is op 23 juni 2013 met een muzikaal spektakel met onder andere Ben Heart, Java Guitars en Free Line. En natuurlijk lekker eten vanuit de keuken van Suara Gembira. Gastvrouw is Lanny Dikmans. De locatie is: **Zalencentrum De Stolp**, Violierenplein 101, 7329 DR Apeldoorn. Aanvang is om 14.00 uur en sluiten om 19.30 uur. Toegang: € 10,00 / € 17,50 incl. maaltijd (bij reservering). Aan de zaal € 12,50 en maaltijd € 9,50. Kaarten: 06-48580558 of 0578-576112 of via de website: www.indischerfgoed.nl.

27 juni 2013: Plesiran Tempo Doeloe. In deze voorstelling zoeken Nathalie Smoor en Nina Boas naar een wereld die voor hen lange tijd verborgen is geweest. Beiden zijn kinderen van ouders met een Indisch verleden. Het

onderzoek richt zich op hun verhouding tot hun beider vaders in relatie tot het feit dat deze geboren en getogen zijn in Nederlands-Indië. "Van huis uit hebben we altijd geleerd als tweede/derde generatie om er niet over te praten. Ons te schamen en niet te lasten blijken dat onze ouders hieronder zo geleden hebben. Eén op de zeven Nederlander heeft een of andere band met het voormalige Nederlands-Indië. Waarom hebben wij ons dan hier zo toch lang alleen gevoeld? Met hun achtergrond in Mime en beeldende kunst proberen zij tijdens de performance toegang te vinden tot deze wereld, die toch

onderdeel is van hun leven. Ze zijn hun familie-archieven ingedoken en met beelden en beweging onthullen zij op een intuïtieve manier hun verborgen geschiedenissen. Gedurende en na afloop van de voorstelling verzorgt Maureen de Jong van 't Kleinkookbedrijf voor Indisch eten. Lily Kiara geeft een gastoptreden. Deze hele voorstelling verwijst naar een opmerkelijk Indonesisch fenomeen: een vorm van vrijetijdsbesteding, waarin mannen en vrouwen, jong en oud, de koloniale tijd herleven door rollenspellen en verkleedpartijen. De voorstelling duurt ongeveer 3 uur. De locatie is: **Muiderpoorttheater**, 2^e van Swindenstraat 26, 1093 VS Amsterdam Tel: 020-6681313. Tijden: inloop 18.00 uur, aanvang 18.30 uur. Toegang: € 19,50 (incl. Indische maaltijd). Info: http://www.muiderpoorttheater.nl/ite_m.php?item=242.

29 juni 2013: Countryzanger Tantowi Yahya in Concert. Een eenmalig concert van de Country megaster, waarbij hij begeleid wordt door de topformatie Music Road Pilots. Verder

een spectaculair voorprogramma met onder andere Tony Willé van de formatie Puzzi Cats. Tantowi heeft in Indonesië zijn eigen TV-programma, waar wekelijks zo'n 60 miljoen mensen

naar kijken. Locatie: **Sportcentrum Leek**, De Schelp 35, 9351 NV Leek. Kaarten (voorverkoop) € 17,50 en aan de kassa € 22,50. Vol is vol! Zaal open: 15.00 uur. Reservering van kaarten: 0594-512040, evenementen@sportcentrumleek.nl of: <http://www.stichtingstellar.nl>

29 juni 2013: Landelijke Molukse Ouderendag 2013. Stichting Pelita organiseert de elfde Landelijke Molukse Ouderendag. Vorig jaar is het wederom een groot succes gebleken en ook dit jaar zijn de verwachtingen hoog. Naast een gevarieerd podiumprogramma staan er in de bijzalen diverse stands met producten, diensten en voorlichtingsmateriaal, speciaal toegespitst op Molukse ouderen. Bovendien worden diverse oude Molukse ambachten gedemonstreerd en diverse Molukse gerechten en drankjes zijn tegen redelijke prijzen verkrijgbaar. De organisatie benadrukt met klem dat deze dag bedoeld is voor Molukse ouderen van 55+. Uitzondering hierop zijn eventuele begeleiders. Locatie: **Veluwehal**, Nieuwe Markt 6, 3771 CB Barneveld. Ontvangst vanaf 10.00 uur en de dag eindigt om 17.00 uur. De toegang is € 7,50. Nadere inlichtingen bij Stichting Pelita, Tel: 070-3305111. <http://www.pelita.nl>

29 juni 2013: Nippy Noya in Concert. Nippy Noya is de percussionist van de vermaarde band Massada. Een concert dat geheel wordt opgedragen aan de Japans-Indische nakomelingen. Het is een eerbetoon aan wijlen zijn vader Fusao Nakata, die hij nooit heeft gekend. Een concert dat bol staat van de muzikale DNA die van generatie op generatie is overgedragen. Het concert wordt gegeven in de **Fentener van Vlissingenzaal** van het Utrechts Conservatorium, Mariaplaats 27, 3511 LL Utrecht. De zaal is open vanaf 14.00 uur, aanvang concert 14.30 uur.

Toegang is gratis. Bereikbaarheid locatie: <http://www.hku.nl> Nadere inlichtingen verkrijgbaar bij: Stichting Sakura info@stichting-sakura.nl en de Vereniging Japans-Indische Nederlanders JINmail@chello.nl.

30 juni 2013: Dansmiddag Tempo Baru. Weer een gezellige dansmiddag, georganiseerd door de mensen van Tempo Baru. Tijdens de middag wordt er een loterij gehouden met leuke prijsjes en tevens is er een Indische catering met volop lekker eten en hapjes. Gedanst kan worden op de muziek van de groep "Chard". De locatie is: **Cultureel Centrum De Biechten**, Vincent van Goghlaan 1, 5246 GA Den Bosch. Zaal open: 13.00 uur, einde om 17.30 uur. De toegang is € 4,00 (leden en donateurs € 1,50). Info: www.tempobaru.nl

14 juli 2013: Dansmatinee voor jong en oud. Dit dansmatinee wordt georganiseerd door Stichting Jaya-Kusuma en jong en oud is van harte welkom. Muzikale medewerking wordt verleend door Trio "Blackmail" en de entertainer "Cees". Uiteraard zal de Indische keuken aanwezig zijn. De locatie is: **Zalencentrum De Stolp**,

Violierenplein101, 7329 DR Apeldoorn
Tijden: zaal open 13.00 uur, aanvang 14.00 uur, sluiten: 18.00 uur.

De toegang bedraagt: € 10,00 in de voorverkoop en € 12,50 aan de kassa. Reserveren, Tel: 078-6182343; 06-22135665; 06-47003625. Actuele info: <http://www.jaya-kusuma.nl>.

11 september 2013: Presentatie Land Bronbeek. Voor de laatste keer dit seizoen wordt het Landgoed Bronbeek en zijn bewoners gepresenteerd. Deze bestaat uit twee delen: Eerst brengt Niek Ravensbergen in een lezing meet veel dia's het gebruik van het landgoed in de loop van 200 jaar in beeld. Daarna voert een rondleiding de deelnemers langs bijzondere bomen, de bron en de beek waar het landgoed zijn naam aan dankt, met zijn watervalletjes, beelden en beroemde "plantenkalender". Ook de architectuur van de monumentale gebouwen en de gedenktekens voor de slachtoffers van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië

worden belicht. Locatie: **Landgoed Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Tijden: 14.00 tot 16.30 uur. Toegang: € 6,00 (met Museumkaart, Veteranenpas, Donateurspas: gratis). Alle inlichtingen: 026-3763555, of nb.ravensbergen@mindef.nl.

24 t/m 27 september 2013: Fotoweek Nederlands-Indië. Iedereen kan op deze dagen terecht op Landgoed Bronbeek met zijn of haar familiefoto's. Het belang van die foto's kan u namelijk niet geheel duidelijk zijn. Experts staan dan klaar om de door u meegebrachte foto's aan de hand van locatie, kleding of uniformen, voer- of vaartuigen en gebouwen op de foto's te analyseren. In veel gevallen kunnen zij u ook advies geven voor nader genealogisch onderzoek. Voor deelname zijn de normale museumtarieven van toepassing. Op genoemde dagen kunt u terecht tussen 13.30 en 17.00 uur. Locatie: Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Verdere inlichtingen via: Loket.KTOMM.Bronbeek@mindef.nl.

Wervingsactie nieuwe abonnees voor NICC Nieuwsbrief

Deze maand starten we een actieve wervingscampagne voor nieuwe abonnees op deze Nieuwsbrief. Momenteel hebben we 6030 abonnees en we streven ernaar om voor het einde van 2014 het aantal van 10.000 abonnees te bereiken. Hierbij doen wij een beroep op u als abonnee om ons daarbij behulpzaam te zijn. Op de laatste pagina van deze Nieuwsbrief vindt u een formulier waar in totaal 25 nieuwe abonnees genoteerd kunnen worden. Natuurlijk hoeft het formulier niet vol. Maar wij vragen u om in uw omgeving te

informereren; familie, vrienden en kennissen, op het werk of op school, kortom overal waar u denkt dat mensen belangstelling zullen hebben voor een gratis abonnement op onze Nieuwsbrief. Print u de laatste pagina uit en gebruikt u dan het formulier. Hoe? Dat kunt u lezen onderaan het formulier. Werft u zoveel mogelijk abonnees voor ons. Voor het team van het NICC betekent dit enorm veel. **MAAK ONS BLIJ MET NIEUWE ABONNEES**

Pasar Malam Kalender 2013

December/Januari

27 dec. t/m 6 jan. (behalve Nieuwjaarsdag): Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

Februari

23, 24: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl

Maart

????? www.eastandwestevenementen.nl

2, 3: Doetinchem www.pasaroostwest.nl

20 t/m 24: Malieveld Den Haag www.indonesia.nl

22, 23, 24: Leeuwarden www.pasarmalamasia.nl

30, 31: Ahoi Rotterdam www.pasarmalamasia.nl

April

1: Ahoi Rotterdam www.pasarmalamasia.nl

5, 6, 7: Arnhem www.flamproductions.nl

14, 15, 16: Den Bosch (I&S Concepts)

26, 27, 28: Apeldoorn www.pasarmalamasia.nl

Mei

3, 4, 5: Geleen www.pasarmalamasia.nl

10, 11, 12: Dronten www.icm-online.nl

18, 19, 20: Den Helder www.stichtingstellar.nl

22 t/m 31: Malieveld Den Haag www.tongtongfair.nl

Juni

1, 2: Malieveld, Den Haag www.tongtongfair.nl

????? Zeist www.wnproductions.nl

14, 15, 16: Herderwijk (I&S Concepts)

Juli

5, 6, 7: Eindhoven www.pasarmalamasia.nl

26, 27, 28: Groningen www.pasarmalamasia.nl

27, 28: Vaassen www.pasaroostwest.nl

30, 31: Steenwijk www.wnproductions.nl

Augustus

1, 2: Steenwijk www.wnproductions.nl

9, 10, 11: Lelystad (I&S Concepts)

23, 24, 25: Tilburg www.pasarmalamasia.nl

????? Utrecht (AMS Paradise)

31: Assen www.pasarmalamasia.nl

September

1, 2: Assen www.pasarmalamasia.nl

????? Almere www.indischefeestavond.nl

13, 14, 15: Zwolle (I&S Concepts)

21, 22: Alkmaar www.stichtingstellar.nl

27, 28, 29: Maastricht www.pasarmalamasia.nl

Oktober

4, 5, 6: Alphen a/d Rijn, (Istimewa) www.wnproductions.nl

4, 5, 6: Enschede www.flamproductions.nl

????? Assen www.pasarmalamasia.nl

12, 13: Dieren www.pasaroostwest.nl

????? Nijmegen www.pasarmalamasia.nl

November

2, 3: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl

9, 10: Leek www.stichtingstellar.nl

????? Den Haag, Pasar Kiling www.manggarmegar.nl

December

27 dec. t/m 6 jan. (behalve Nieuwjaarsdag) Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

Van enkele Pasars zijn nog geen nadere gegevens bekend.

Reparatie, onderdelen, accessoires en batterijen voor al uw elektronische apparatuur. <http://www.mobipc.nl/onderdelen>

Colofon

Digitaal maandelijks Magazine van:
Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Hoofdredacteur: Hans Vogelsang

Redactie:

Jean-Marie Bosch van Drakestein

Juniorredacteur: Chinook de Deugd

Correspondenten:

Ferry Schwab (ICM-online)

Woody Brunings (Muziek)

Jan de Jong (Indisch Platform)

Huibert Sabelis Wybenga (Canada)

Adrian Lemmens (New Zealand)

Strip: Hugo Driessen

Vormgeving: Hans Vogelsang

Technische realisatie: Dennis v.d. Ham

(Borca-Online Computer Service)

<http://www.borca-online.nl/>

Versijning: de 15^e van elke maand

Sluitingsdatum kopij en advertenties:

de 4^e van elke maand

Advertentietarieven: op aanvraag

Abonnement Nieuwsmagazine: GRATIS

Postadres: Newtonstraat 660

2562 LA Den Haag - Nederland

W: www.indisch-centrum-den Haag.nl

E: <http://indisch-centrum-den Haag.blogspot.com>

@: info@indisch-centrum-den Haag.nl

Aanmelden Nieuwsmagazine (subscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=subscribe&id=1>

Opzeggen Nieuwsmagazine (unsubscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=unsubscribe&if=1>

RABO-bank rek. nr.: 1292 16 836

IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36

t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag

Overname van (delen van de) inhoud is toegestaan, mits met bronvermelding.

© 2013 N.I.C.C. Den Haag

Leest u altijd met plezier onze Nieuwsbrief?

En gunt u anderen ook maandelijks zo'n mooi magazine? Gebruikt u dan het e-mailformulier op de volgende pagina en vraag uw familieleden, vrienden en kennissen of zij ook een GRATIS abonnement willen.

**Maak ons blij
met nieuwe abonnees**

Indische Internetkrant: www.icm-online.nl - schwab@icm-online.nl

Borca **Online**
Computer **Service**

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806

www.borca-online.nl

e-mail adressenlijst N.I.C.C. Nieuwsbrief

	N A A M	e – M A I L A D R E S
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		

Deze handtekeningenlijst scannen of overnemen en versturen naar e-mail: info@indisch-centrum-den Haag.nl
of versturen per post (voldoende frankeren) naar: Administratie NICC # Newtonstraat 660 # 2562 LA Den Haag